

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

La pràctica psicomotriu com a eix motor del desenvolupament integral de l'infant

Treball final de Grau (Modalitat C)

Núria Selfa Berengué

5 de Juny del 2025

Tutora: Yolanda Insa Sauras

Grau en Mestre Educació Infantil

Índex

1. Introducció	8
2. Marc conceptual i contextual	9
2.1 Definició del concepte psicomotricitat i de pràctica psicomotriu	9
2.2 La psicomotricitat a l'Etapa d'Educació infantil	11
2.2.1 Decret 21/2023	11
2.2.2 La pràctica psicomotriu infantil proposada per Bernard Aucouturier	11
2.3 El rol del psicomotricista a Educació Infantil	13
2.4 Els beneficis del desenvolupament motor i la pràctica psicomotriu en el desenvolupament de l'infant	15
3. Objectius del TFG	16
4. Metodologia del treball	17
4.1 Context i participants	17
4.2. Tècniques i instruments de recollida de dades	17
4.3 Procediments de la recollida de dades	18
4.4 Anàlisi de les dades	19
5. Resultats obtinguts, interpretació i discussió	26
5.1 Descripció de la proposta d'intervenció	26
5.2 Valoració de la proposta d'intervenció	29
5.3 Interpretació i discussió	33
6. Conclusions	35
7. Referències bibliogràfiques	37
8. Annexos	
8.1 Transcripcions d'entrevistes	1
8.2 Resultats de les enquestes a docents de Catalunya que treballen en el segon cicle d'Educació Infantil	9
8.3 Resultats de l'observació feta en una sessió de "psicomotricitat" amb infants d'I3	28
8.4 Imatges sobre la intervenció d'una sessió de psicomotricitat	29

Índex de taules

Taula 1. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	22
Taula 2. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	22
Taula 3. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	23
Taula 4. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	23
Taula 5. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	23
Taula 6. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	23
Taula 7. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	24
Taula 8. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	24
Taula 9. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.	24
Taula 10. Metodologia per dur a terme una bona sessió de pràctica psicomotriu. Font: elaboració pròpia.	29

Índex de gràfics

Gràfic 1. Quina edat tens? Font: elaboració pròpia.	9
Gràfic 2: Quins estudis tens. Font: elaboració pròpia.	10
Gràfic 3: A la teva escola, un grup classe quant temps disposa a la setmana per fer psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.	15
Gràfic 4: A la teva escola, hi ha sala de psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.	15
Gràfic 5: Com és la sala de psicomotricitat de la teva escola? Font: elaboració pròpia.	15
Gràfic 6 A la sala de psicomotricitat de l'escola disposa d'espalllers? Font: elaboració pròpia.	15
Gràfic 7: I blocs d'escuma variats i de diferent tamany? Font: elaboració pròpia.	16
Gràfic 8: Disposes de més material a part dels blocs d'escuma/espalllers? Font: elaboració pròpia.	16
Gràfic 9: Hi ha lavabo a dins la sala o està a fora? Font: elaboració pròpia.	19
Gràfic 10: A la sala de psicomotricitat de la teva escola es guarden a dins els lletets d'I3? Font: elaboració pròpia.	19
Gràfic 11: Si tu fossis el director o la directora de la teva escola, a què li donaries més importància, a la psicomotricitat o als aspectes acadèmics? Font: elaboració pròpia.	19
Gràfic 12: Per tu què és més important la psicomotricitat o l'àmbit matemàtic/lingüístic? Font: elaboració pròpia.	20
Gràfic 13. A la teva escola, a què se li dona més importància, al moviment i el joc o als conceptes acadèmics (grafisme, llegir, escriure, expressió oral, etc.) que s'han d'assolir en acabar el curs? Font: elaboració pròpia.	20
Gràfic 14. Si poguessis escollir la quantitat de temps per dedicar-li a la psicomotricitat durant la setmana quant seria? Font: elaboració pròpia.	20
Gràfic 15. Tu com a tutor/a o mestre/a de reforç, en general quant temps dediques amb el teu grup classe al joc lliure i d'exploració (sigui interior o exterior) en hores que no sigui ni de pati ni de psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.	21
Gràfic 16. Creus que quan els infants realitzen la sessió de psicomotricitat aprenen alguna cosa? Font: elaboració pròpia.	26
Gràfic 17: Si a la resposta anterior has marcat que sí, què creus que aprenen? Font: elaboració pròpia.	26
Gràfic 18: A la teva escola se li dona importància a la psicomotricitat? O és una estona més del dia? Font: elaboració pròpia.	26

Gràfic 19: El o la docent que realitza psicomotricitat a la teva escola és un/a psicomotricista? Font: elaboració pròpia.	27
Gràfic 20: Quin impacte creus que té la psicomotricitat en el desenvolupament integral de l'infant? Font: elaboració pròpia.	27
Gràfic 21. Quin tipus de joc creus que hauria de ser-hi present en una sessió de psicomotricitat infantil? Font: elaboració pròpia.	27
Gràfic 22: Si fossis tu el docent que preparés les sessions de psicomotricitat per a infants d'I3-I5 quin tipus de joc proposaries? Font: elaboració pròpia.	28
Gràfic 23: Després d'haver respost les preguntes com t'has sentit? Font: elaboració pròpia.	28

Índex d'imatges

Imatge 1. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.	20 i 28
Imatge 2. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.	21 i 28
Imatge 3. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.	22 i 29
Imatge 4. Inici de la sessió. Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 5. Infants destruint la muralla i iniciant el joc. Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 6. Infants relaxant-se, tot baixant les pulsacions. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 7. Infants recollint el material. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 8. Infants dialogant i representant el què més els ha agradat de la sessió. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 9. Infants tornant a la classe. Font: elaboració pròpia.	31
Imatge 10. Infants amb posició d'equilibri. Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 11. Infants interactuant amb el material. Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 12. Infants Interaccionant entre ells. Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 13. Infants en la fase de tornada a la calma (relaxació). Font: elaboració pròpia.	29
Imatge 14. Infants recollint el material. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 15. Moment de conversa i de representació. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 16. Moment representació. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 17. Ritual de sortida i tornada a l'aula. Font: elaboració pròpia.	30
Imatge 18. Material i espai utilitzat. Font: elaboració pròpia.	30

Resum

Actualment, ens trobem en un context educatiu en el qual s'està demostrant, a través d'estudis científics, que el joc i el moviment són conceptes detonants per a un bon desenvolupament infantil. Aquests conceptes es veuen com eines per fomentar un aprenentatge més vivencial i significatiu. Algunes escoles entenen la pràctica psicomotriu com un recurs per potenciar aquest creixement integral i oferir a l'infant, a través del joc, la possibilitat d'explorar tot el seu cos i les seves possibilitats. Altres escoles entenen aquest concepte com una estona més del dia que cal fer perquè el currículum ho esmenta. Per aquest motiu, l'objectiu principal d'aquest treball és analitzar i aprofundir què és la pràctica psicomotriu, a través de referents teòrics i d'una observació duta a terme, i quin impacte té envers el desenvolupament integral de l'infant, esbrinar l'opinió dels docents sobre aquest concepte i dissenyar un projecte d'innovació en un context específic. La metodologia per dur a terme aquesta investigació ha estat a través d'entrevistes, concretament a dues mestres d'educació infantil i a una psicomotricista, un qüestionari i una observació d'una sessió de psicomotricitat, que ha sigut la clau per dissenyar un projecte el qual s'ha dut a terme una part d'aquest. Els resultats mostren com el projecte és realista i viable per aplicar-ho en una escola. També, aquests deixen veure quina opinió tenen els i les mestres d'educació infantil pel que fa a la psicomotricitat infantil i les realitats que tenen a les seves escoles, tant l'espai físic, com els materials, els docents que imparteixen aquestes sessions, la metodologia de l'escola i les prioritats que aquesta dona envers aquest concepte, etc. Es dona la importància que hauria de tenir la pràctica psicomotriu en els centres educatius catalans? Realment les escoles estan preparades per dur a terme bones sessions de pràctica psicomotriu?

Paraules claus: educació infantil, infants, pràctica psicomotriu, psicomotricista, psicomotricitat.

Resumen

Actualmente, nos encontramos en un contexto educativo en el cual se está demostrando, a través de estudios científicos, que el juego y el movimiento son conceptos detonantes para un buen desarrollo infantil. Estos conceptos se ven como herramientas para fomentar un aprendizaje más vivencial y significativo. Algunas escuelas entienden la práctica psicomotriz como un recurso para potenciar este crecimiento integral y ofrecer al discente, a través del juego, la posibilidad de explorar con su cuerpo y sus posibilidades. Otras escuelas entienden este concepto como un rato más del día que hace falta hacer porque el currículum lo concreta. Por este motivo, el objetivo principal de este trabajo es analizar y profundizar qué es la práctica psicomotriz, a través de referentes teóricos y de una observación llevada a cabo, y qué impacto tiene en relación al desarrollo integral del niño, saber la opinión de los docentes sobre este concepto y diseñar un proyecto de innovación en un contexto específico. La metodología para llevar a cabo esta investigación ha sido a través de entrevistas, concretamente a dos maestras de educación infantil y a una psicomotricista, un cuestionario y una observación de una sesión de psicomotricidad, que ha sido clave para diseñar un proyecto el cual se ha llevado a cabo una parte de este. Los resultados muestran como el proyecto es realista y viable para aplicarlo en un colegio. También, en estos se puede apreciar qué opinión tienen los y las maestras de educación infantil respecto a la psicomotricidad y las realidades que tienen en sus colegios, tanto el espacio físico, como los materiales, los docentes que imparten estas sesiones, la metodología de la escuela y las prioridades que esta da en relación con este concepto, etc. ¿Se da la importancia que debería de tener la práctica psicomotriz en los centros educativos catalanes? ¿Realmente las escuelas están preparadas para llevar a cabo buenas sesiones de práctica psicomotriz?

Palabras claves: educación infantil, infantes, practica psicomotriz, psicomotricista, psicomotricidad.

Abstract

Currently, we find ourselves in an educational context in which scientific studies increasingly demonstrate that play and movement are key elements for healthy child development. These concepts are regarded as tools to foster more experiential and meaningful learning. Some schools perceive psychomotor practice as a valuable resource to promote holistic growth, offering children the opportunity to explore their bodies and their capabilities through play. Other schools, however, treat this practice merely as another scheduled activity required by the curriculum. For this reason, the main objective of this study is to analyse and deepen the understanding of what psychomotor practice entails—drawing on theoretical frameworks and a conducted observation—and to explore its impact on the child's overall development. The study also aims to gather the perspectives of educators regarding this concept and to design an innovative project tailored to a specific context. The methodology employed includes interviews (with two early childhood education teachers and one psychomotor specialist), a questionnaire, and the observation of a psychomotor session. This observation was crucial in designing a project of which a portion has been implemented. The results show that the proposed project is both realistic and feasible for application in a school setting. Furthermore, the findings reveal the views of early childhood educators concerning psychomotor education and the practical realities within their schools—such as the availability of physical space, materials, the qualifications of the staff delivering the sessions, the school's methodological approach, and the priority given to this practice. Does psychomotor practice receive the importance it deserves within Catalan educational institutions? Are schools truly equipped to carry out high-quality psychomotor sessions?

Keywords: early childhood education, children, psychomotor practice, psychomotor therapist, psychomotricity.

1. Introducció

La majoria d'escoles de Catalunya en l'etapa d'educació infantil dediquen una part del seu horari lectiu a la psicomotricitat. Però realment duen a terme una bona pràctica psicomotriu on regni el joc lliure i l'exploració? Quin impacte té aquesta pràctica psicomotriu en el desenvolupament integral de l'infant?

La menció que estem realitzant, psicomotricitat infantil, ens ha obert els ulls, és a dir, ens ha fet adonar de la importància de la pràctica psicomotriu i el gran impacte que té en el desenvolupament de l'infant. Hem pogut veure amb els nostres ulls com un infant, amb una conducta força agressiva, aconsegueix autoregular-se en una sessió de psicomotricitat gràcies al fet que en aquesta regna el lloc lliure. Aquest fet hem volgut esbrinar i investigar sobre el concepte de pràctica psicomotriu.

A més, després de la nostra estada de pràctiques, hem observat que a la majoria d'escoles realment la psicomotricitat s'entén malament, ja que els infants, quan els tocava fer-la, no en feien, feien jocs, però realment la pràctica psicomotriu és molt més que fer jocs. Arran d'aquesta observació, vam parlar amb una mestra d'educació infantil, per saber com feien la pràctica psicomotriu a la seva escola. La seva resposta encara ens va obrir més els ulls, ja que els infants no estan fent psicomotricitat. Fer circuits i jocs dirigits no és dur a terme una pràctica psicomotriu. Llavors vam decidir que volíem identificar quin impacte tenia la pràctica psicomotriu en el desenvolupament integral de l'infant i dur a terme un projecte d'intervenció en un context concret, per tal que el curs vinent poguessin almenys tenir una mena de referència de com enfocar la pràctica psicomotriu.

Per tant, hem volgut enfocar el nostre treball en tres grans blocs. El primer, un marc conceptual on parlem sobre la pràctica psicomotriu i aspectes relacionats amb aquesta. El segon és una anàlisi de dades sobre tres entrevistes, un qüestionari de creació pròpia i una observació que vam fer d'una sessió de "psicomotricitat". Finalment, el tercer i últim bloc és un disseny d'un projecte en el qual proposem una programació de sessions de psicomotricitat d'un curs escolar. El treball conclou amb la valoració que ha fet una experta envers el projecte creat i unes conclusions tot analitzant si s'han complert els objectius plantejats.

2. Marc conceptual i contextual

2.1 Definició del concepte psicomotricitat i de pràctica psicomotriu

El concepte de psicomotricitat el dona a conèixer per primer cop el Doctor Ernest Dupré en un congrés a París, l'any 1920, el qual li atorga a la seva definició un punt de vista terapèutic. L'any 1972, gràcies a la Reforma Educativa de l'Educació Integral, aquest concepte es divideix en 3 esferes equilibrades, de manera que si una es desnivella, l'aprenentatge de l'infant pot quedar afectat. Aquestes 3 esferes són: la cognitiva, la social-afectiva i la psicomotora. Finalment, l'any 1983 es crea l'Associació Nacional de Psicomotricitat, a França, per tal de donar a conèixer aquest concepte i tots els beneficis que aquest aporta al creixement integral i harmoniós de l'infant (Durivage, 2010).

El concepte de psicomotricitat té múltiples definicions i aquestes depenen de l'enfocament que li dona cada autor. Hi ha alguns autors que li atorguen un sentit més psicològic, altres més tècnic, altres més global, etc. Segons Durivage (2010), “la psicomotricitat és una ciència que contempla l'ésser humà des d'una perspectiva integral, considerant tant aspectes emocionals com motrius i cognitius” (p.1). És a dir, segons Durivage (2010), la psicomotricitat busca el desenvolupament integral de la persona tenint com a punt de referència el moviment i el cos, per tal d'aconseguir una maduració de les funcions neurològiques, com l'adquisició de processos cognitius. Altres autors, com García Nuñez i Fernández Vidal (1994), defineixen la psicomotricitat com una tècnica que utilitza com a mediador l'activitat corporal i la seva expressió simbòlica per incloure un acte intencional o significatiu (García Nuñez i Fernández Vidal 1994, p.3 citat per Durivage, 2010). Aquests mateixos autors remarquen que un dels objectius de la psicomotricitat és augmentar la capacitat d'interacció de la persona amb el seu entorn.

Altres autors com Defontaine (1978, p. 346 citat per Arnaiz, 2017) esquematitzen la psicomotricitat en un triangle en què a cada vèrtex hi ha un concepte: espai, cos i temps. Justament, una altra autora (Madeleine Abbadie (s.d) citada per La Pierre, 1977, p. 346 citada per Arnaiz, 2017) considera que els objectius de la psicomotricitat tenen una relació estreta amb el que comenta Defontaine, ja que per ella aquests objectius “són el descobriment del propi cos, de les seves capacitats i de l'entorn” (p.346). De fet, Muntaner (1986) esmenta que “la psicomotricitat es basa en quatre punts principals: la maduració del sistema nerviós, la importància del cos en el procés formatiu, el moviment com a mitjà de relació i coneixement exterior i, finalment, la unitat de la persona” (p. 210).

Totes aquestes definicions es concreten en la pràctica psicomotriu, que és una branca de la psicomotricitat. Segons Urtasun (1998), “la pràctica psicomotriu és una forma de

treballar, una pràctica educativa que es basa en l'activitat corporal i en l'expressivitat motriu que pretén el desenvolupament integral de l'infant" (p. 17), és a dir, pretén millorar les capacitats cognitives, motrius, emocionals, socials. Aquest autor remarca que la pràctica psicomotriu es concreta en les sessions que es duen a terme amb els infants en una sala amb espais clars de jocs. A més, l'objectiu d'aquesta pràctica és posar l'infant en una situació de joc per tal que aquest pugui experimentar les seves pròpies capacitats, es pugui expressar dins d'un espai amb diferents materials i un clima de joc, seguretat i confiança gràcies al sistema d'actituds per part del psicomotricista (Urtasun, 1998). En aquest sentit, Sugrañes i Àngel (2007) afegixen uns altres objectius que estan molt relacionats amb el que comenta Urtasun (1998), ja que aquests expliquen que l'educació psicomotriu es concreta en 4 ítems: "Coneixement, comprensió i domini de si mateix, coneixement i comprensió de l'altre, és a dir, del seu igual, coneixement i comprensió de l'entorn i comprensió de les relacions entre un mateix, els altres i l'entorn" (p. 23).

Dur a terme una metodologia psicomotriu, és a dir, una pràctica psicomotriu, requereix uns recursos (espai, temps, materials i actituds) que, gràcies a l'ús que fa d'ells el psicomotricista, condueixen l'infant a desenvolupar un procés d'expressió psicomotriu. La intervenció psicomotriu, que durà a terme el docent, requereix un lloc ampli, ventilat, específic per dur a terme activitats psicomotrius, un lloc disposat i organitzat preveient el que es creu que pot succeir, guardant ordre per poder anticipar accions a l'infant. D'aquesta manera, l'infant se sentirà segur i acollit. A més, aquests autors remarquen que l'espai ha de facilitar a l'infant el moviment, la relació amb els objectes, amb l'adult, amb els seus iguals, la comunicació, la paraula, l'expressió de l'emoció, etc. (Quirós i Arráez, 2005). Urtasun (1998) subratlla que la sala de psicomotricitat és també un espai de comunicació entre l'infant, els seus iguals i el psicomotricista. A més, que en aquest espai hi hagi materials durs i tous permet a l'infant experimentar diverses sensacions amb el seu cos, a més de conèixer-lo completament i d'una forma global.

La pràctica psicomotriu es concreta en sessions que es porten a terme amb els infants durant la setmana. Hi ha escoles que dediquen més temps i altres que menys. Ara bé, segons Urtasun (1998) les sessions haurien de ser d'una hora i mitja. La sessió hauria de començar amb un ritual d'entrada (moment previ abans de l'acció on es veuen els materials i s'expliquen les normes), per tal de crear un clima de confiança, i hauria d'acabar amb un moment de representació sobre la sessió (què han sentit els infants, què és el que els ha agradat més, el que menys, etc.). Aquest temps es va ampliant a mesura que els infants van sent més grans d'edat. Aquest moment de representació es pot fer amb molts materials:

plastilina, peces de fusta, fulls i retoladors, etc. Per tant, segons l'autor abans esmentat, les sessions de pràctica psicomotriu tenen dos temps molt marcats: el temps d'expressivitat i el temps de representació. És a dir, s'inicia la sessió convidant l'infant al moviment per després acabar amb la representació: “del plaer d'actuar al plaer de pensar” (Urtasun, 1998, p.18).

2.2 La psicomotricitat a l'Etapa d'Educació infantil

2.2.1 *Decret 21/2023*

Segons el nou decret d'Educació Infantil (*Decret 21/2023*), l'activitat motriu espontània permet a l'infant descobrir, explorar i entendre el món que l'envolta, i així aconseguir un desenvolupament global, harmònic i integral de la seva persona. Per tant, des del currículum es dona importància al desenvolupament motor a través del moviment lliure per tal de descobrir les seves possibilitats motrius i sensorials que ajudarà, segons el *Decret 21/2023*, a construir un esquema corporal cada cop més elaborat. El *Decret* s'estructura en 4 eixos. Cada eix d'aquest té competències, sabers i criteris d'avaluació. L'eix que s'aproxima més a l'educació i la pràctica psicomotriu és l'eix 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança. Aquest eix està format per 4 competències que posen èmfasi en el moviment i en el domini del cos i les seves possibilitats per tal d'anar desenvolupant l'autonomia personal, l'expressió i la vivència de les emocions, sentiments i necessitats per anar creixent en el benestar tant emocional com afectiu, la influència de l'espai i el temps per entendre el món i, finalment, la progressió de normes i hàbits saludables per tal d'anar construint la mateixa identitat. Per tant, el *Decret* valora molt positivament el joc i el moviment com a un dels motors del desenvolupament de l'infant.

2.2.2 La pràctica psicomotriu infantil proposada per Bernard Aucouturier

El terme de pràctica psicomotriu últimament està molt present a l'aula i molts autors han investigat i han fet les seves pròpies teories i metodologies a l'hora de dissenyar una pràctica psicomotriu. Ara bé, aquest terme el va establir per primer cop el pedagog francès Bernard Aucouturier. Aquest, segons Chokler (2015), afirma que l'infant es desenvolupa de forma global de manera que quan fa una o diverses activitats totes les seves funcions sensorials, motrius, emocionals, imaginàries, cognitives i lingüístiques maduren alhora. Per Bernard Aucouturier l'espai i el temps són dos factors claus per la pràctica psicomotriu. L'autor proposa, a partir d'una metodologia creada, que l'espai i el temps comprenen 5 punts claus (Chokler, 2015):

1. Un ritual d'entrada
2. Un espai, temps i material especial per al plaer sensoriomotor, de creació i recreació simbòlica a través de moviment.
3. Un moment per l'explicació d'una història, conte o relat.
4. Un moment d'expressió plàstica, gràfica o lingüística com a temps facilitador del distanciament i descentralització de l'eix corporal.
5. Un ritual de sortida.

Ritual d'entrada

El ritual d'entrada consisteix a crear un bon clima dins la sala a través de l'acollida, gestos i actituds que ajuden a separar el que ha passat fora per obrir un nou espai-temps dins la sala, un lloc amb unes característiques, amb uns rols marcats i una sèrie de normes a seguir (Chokler, 2015).

Espai, temps i material per l'expressió predominant sensorio-motor.

És un moment en què el joc, juntament amb l'infant, són els protagonistes de la sala. La sessió comença amb una muralla (prèviament preparada per l'adult) amb materials tous, com els blocs d'escuma, suaus, manejables, que siguin fàcils d'empènyer i tirar, però que alhora siguin resistents i no es trenquin per l'empenta dels infants. Tirar, destruir, empènyer la muralla significa animar a ser un mateix. Aquest joc de tirar la muralla és pels infants destruir per tornar a construir, no eliminant l'altre sinó explorar què passa i això els ajuda a créixer en confiança i seguretat amb ells mateixos (Chokler, 2015).

Dins del joc, segons Chokler (2015) és important que hi hagi materials també durs i freds, ja que ajuden a "l'estimulació laberíntica, les ruptures tòniques, el plaer pel moviment, el salt i les transformacions del cos més que dels materials" (p. 26). Per exemple: espatlles, rampes, grimpadores, plans elevats, espais oberts per córrer, girar, llençar-se, grimpar, escalar. (Chokler, 2015). És un moment de la sessió que, segons Arnaiz (2000), "se centra en el cos, l'imaginari i el joc simbòlic mitjançant jocs de seguretat profunda i sobretot de plaer sensoriomotor" (p. 11).

Relat d'una història

El relat d'una història té com a finalitats les següents: contenir les emocions tan excitants que han sentit els infants, sense bloquejar-les ni eliminar-les, promoure la representació mental, l'imaginari i, finalment, preparar la transició entre aquest distanciament emocional i la seva gestió i el primer tram de sessió (màxim moviment corporal i global). Aquesta transició és una eina per poder representar allò que han sentit a través de la producció de dibuixos, relats, discursos, etc. (Chokler, 2015). Segons Arnaiz (2000) aquesta

part de la sessió té com a objectiu mobilitzar les imatges del cos en repòs. De fet, remarca l'autora que és una estratègia que ajuda a l'infant a no quedar-se atrapat en la seva expressivitat motriu de manera que proporciona a l'infant un desenfocament emocional.

L'espai i el temps de la descentració emocional

El dibuix, el grafisme, la producció plàstica, el llenguatge escrit i oral són eines per la comunicació i expressió de les emocions (Chokler, 2015). Els infants en aquesta part de la sessió representen què és el que més els ha agradat de la sessió, com s'han sentit, a què han jugat, amb qui han jugat, etc.

Ritual de sortida

Segons Chokler (2015), els gestos, els temps, els ajustos i les distàncies van marcant a poc a poc el ritme del ritual de sortida i evidenciant les condicions de la pròxima sessió.

2.3 El rol del psicomotricista a Educació Infantil

Com és lògic, el rol del o de la psicomotricista és molt important per dur a terme una bona pràctica psicomotriu, ja que és qui, a través de les seves accions, permet crear un clima de confiança i seguretat. Segons Chokler (2015) el psicomotricista hauria de tenir una formació personal que li permeti dur una sèrie d'actuacions que ajudin a donar-li un sentit a la pràctica psicomotriu. A més, l'autora remarca que és molt important que el o la docent aculli, rebi i contingui les funcions del vincle d'aferrament, ja que crearà una seguretat afectiva i de confiança amb cadascun dels infants. Aquesta actitud d'esperar, rebre i acollir va molt vinculada amb l'escolta i la descodificació emocional de les interaccions que es puguin donar durant la sessió (Chokler, 2015). Comprendre a partir de l'escolta i la ressonància emocional implica una direccionalitat recíproca verbal i no verbal entre l'infant i l'adult (Chokler, 2015).

En canvi, Mendiara (2008) esmenta que el perfil del psicomotricista ha de seguir els quatre components proposats pel model que va establir Bunk (1994). Aquests quatre components són: saber (competència tècnica), saber fer (competència metodològica), saber estar (competència participativa) i saber ser (competència personal). Pel que fa a la competència tècnica, Mendiara (2008) considera que aquest component engloba el domini dels conceptes bàsics relacionats amb la psicomotricitat, un coneixement dels continguts i tècniques de mediació corporal pròpies de la psicomotricitat, a més d'una sòlida formació científic-cultural i tecnològica. Pel que fa a la competència metodològica, el psicomotricista hauria de tenir la capacitat d'organització i planificació, de dissenyar espais i preparar aquells materials específics que puguin aportar als infants experiències psicomotrius i significatives,

de promoció de desenvolupament global i autònom dels infants, capacitat per resoldre problemes i preses de decisions encertades per mantenir un bon clima durant la sessió i, finalment, la capacitat de participar en projectes de treball vinculat amb la psicomotricitat, és a dir, un treball en equip i multidisciplinari (Mendiara, 2008). A més, Sugrañes i Àngels (2008) coincideixen en aquesta descripció que fan Mendiara (2008), ja que aquestes autores esmenten que el o la docent han de transmetre als infants un sentiment de confiança i comunicació per crear un clima adequat. Aquestes autores remarquen que el mestre o la mestra s'ha de mostrar receptiu i respectar a cada infant tal com és.

Pel que fa al tercer component, la competència participativa, el psicomotricista ha de tenir la capacitat de dinamitzar la feina i el descans dels alumnes i, per tant, ha de tenir una actitud activa: donar oportunitats als infants, saber esperar, observar, guiar, tenir capacitat d'expressió, no actuar tot dirigint però tampoc deixar fer sense més, saber valorar, donar valor a les respostes positives, etc. (Mendiara, 2008). De fet, Sugrañes i Àngels (2008) subratllen que el o la docent ha de tenir sempre una actitud observadora i d'escolta cap a les accions dels infants. A més, Mendiara (2008) remarca que el o la docent hauria de tenir també la capacitat de relacionar-se amb els seus companys i companyes de feina en les diferents situacions des d'un punt de vista professional, tot col·laborant des de diferents sectors dins de la comunitat educativa.

Finalment, pel que fa al quart i últim component, la competència personal, el o la psicomotricista hauria de ser autèntic, és a dir, tenir una imatge realista d'ell mateix o ella mateixa, actuar segons les seves conviccions tot assumint les responsabilitats i saber gestionar les pròpies frustracions. A més, hauria de tenir unes actituds pròpies d'un educador o una educadora psicomotricista, com per exemple: acceptar tots els alumnes i tractar-los de tu a tu, respectar les produccions dels infants, disminuir les dificultats i satisfer les necessitats dels aprenents, saber comprendre, donar confiança i seguretat, proporcionar els mitjans necessaris perquè els infants aconseguixin millorar en el seu rendiment acadèmic i personal. I, per últim, i no menys important, el o la docent hauria de tenir la capacitat d'entendre i acceptar que ell o ella sempre està en un constant desenvolupament professional i que l'autoavaluació és una pràctica per posar en marxa aquest desenvolupament (Mendiara, 2008).

Per tant, es pot apreciar que molts autors remarquen que el rol del psicomotricista o de la persona que du a terme la pràctica psicomotriu ha de ser actiu, responsable, s'ha de mostrar proper als infants i alhora ha de saber preparar unes bones sessions per treure el màxim

potencial dels seus alumnes i aconseguir que l'hora de psicomotricitat sigui especial, tot gaudint al màxim, tant el docent com els mateixos infants.

2.4 Els beneficis del desenvolupament motor i la pràctica psicomotriu en el desenvolupament de l'infant

Els beneficis de potenciar i fomentar el desenvolupament motor són: l'estimulació de les funcions orgàniques i de la creativitat, l'adaptació de l'infant a l'espai, el desenvolupament de la personalitat, l'esquema corporal, el coneixement del propi cos i el de la socialització, tot resolent els possibles conflictes que poden sorgir (Cardona, 2020). De fet, l'infant, a mesura que va creixent, va desenvolupant-se en diferents àmbits que s'han d'anar treballant per tal d'aconseguir un desenvolupament total: personal-social, adaptatiu, el motor, el comunicatiu i el cognitiu (DD, AA, s.d). Pel que fa al desenvolupament motor, segons Mariela (2017), aquest és de vital importància, ja que té a veure amb les diferents etapes de moviments en els nens i nenes. Aquests autors afirmen que està comprovat que, sobretot en els primers anys de vida, és molt recomanable dur a terme classes actives i activitats físiques, ja que enriqueixen tant la vida dels infants com el seu desenvolupament físic, social i cognitiu. A més, els autors confirmen que està demostrat que durant la primera infància hi ha una gran interdependència entre el desenvolupament motor, afectiu i intel·lectual.

De fet, Mariela (2017) remarca que, segons la teoria de Piaget (1979), la intel·ligència es forma i es construeix a poc a poc a partir de l'activitat motriu. Per tant, el desenvolupament motor de l'infant té una relació estreta amb les altres àrees de desenvolupament. Altres autors com Arufe, Viña i Ramos (2023) subratllen que, perquè sigui possible tot això, cal que les propostes i experiències d'aprenentatge a Educació Infantil es proporcionin des d'un punt de vista globalitzat, significatiu i estimulant, tot tenint com a premisses l'activitat infantil com a mètode de treball i el joc com a conducta universal espontània, a través d'un entorn d'afecte i confiança per tal de donar importància a l'autoestima i la integració social (Ministeri d'Educació i Formació Professional, 2022, p. 120, citat per Arufe, Viña i Ramos, 2023). Aquestes propostes i activitats significatives es concreten en la pràctica psicomotriu basada en el joc, ja que, segons Quirós i Arráez (2005), hi ha una gran connexió entre el joc i les dimensions bàsiques del desenvolupament infantil: psicomotor, intel·lectual, social i afecto-emocional.

Justament hi ha autors que concreten els beneficis de la pràctica psicomotriu dins d'aquestes dimensions: en l'àmbit motor, en l'àmbit cognitiu i en l'àmbit socioafectiu. Pel que a l'àmbit motor, aquesta pràctica ajuda a l'adquisició de l'esquema corporal i la percepció del

propri cos, ajuda a dominar i adaptar el moviment corporal, a més de reforçar la lateralitat, l'equilibri, el sentit espacial i temporal, etc. Cognitivament, estimula la percepció o la discriminació dels materials i els seus usos, crea hàbits d'aprenentatge, afavoreix la introducció de nocions espacials a més de reforçar nocions bàsiques com el color, la mida, la forma, etc. Finalment, en l'àmbit socioafectiu la pràctica psicomotriu beneficia a l'infant en tant que aquest pot descarregar la seva impulsivitat sense culpa, s'integra amb els seus companys, fet que potencia el joc cooperatiu, ajuda a superar els seus límits i les seves pors i finalment reafirma el seu autoconcepte i la seva autoestima (DD.AA, s.d).

Altres beneficis associats a la psicomotricitat són els que permeten als infants, segons Sánchez (2017), explorar, investigar i conèixer el món que els envolta, superar dificultats, conèixer i fer front a les seves limitacions, superar les seves pors, conèixer els altres, desenvolupar la fantasia, la iniciativa, el joc simbòlic i expressar-se lliurement. A més, la psicomotricitat també permet als infants apreciar si estan en moviment o estan quiets, adonar-se de les mides, colors i formes dels materials, un bon domini de l'orientació espacial i tot el que està relacionat amb la noció del temps, potenciar la creativitat, la memòria, domini de l'equilibri i del control corporal, així com la coordinació, els plans verticals i horitzontals i la respiració nasal.

Hi ha altres autors que han investigat sobre els beneficis d'aquesta pràctica que estan més centrats en el desenvolupament físic i psicològic. Aquests són: l'adquisició de l'esquema corporal, que permet a l'infant que sigui conscient del seu cos, el control muscular que provoca que l'infant tingui més facilitat en els moviments, a més d'ajudar-lo a definir i perfeccionar tot el control postura, la lateralitat, l'equilibri, la coordinació i el sentit espacial. També, la pràctica psicomotriu ajuda a què apareguin relacions socials i estimula l'expressió emocional, reafirma l'autoconcepte i enforteix molt l'autoestima de l'infant. (Delgado, 2024).

3. Objectius del TFG

L'objectiu principal d'aquest Treball Final de Grau és investigar com influeix la pràctica psicomotriu en el desenvolupament integral de l'infant. Per poder complir aquest objectiu s'han establert tres objectius específics. Aquests són:

1. Analitzar quines percepcions tenen els docents envers la pràctica psicomotriu i comparar-ho amb el que pensa una psicomotricista.
2. Determinar què és una pràctica psicomotriu i els elements que han de ser-hi presents i fer una valoració a través d'una pauta d'observació en una sessió d'un context educatiu específic.

3. Elaborar un projecte d'innovació educativa en l'àmbit de la psicomotricitat dins d'un context educatiu específic.

4. Metodologia del treball

4.1 Context i participants

L'escola en què es proposa el projecte d'innovació en l'àmbit de la psicomotricitat es diu Mare de Déu del Carme. És una escola pública, catalana, situada a un poble de la província de Lleida anomenat Alcoletge. És un centre educatiu que comprèn quasi 400 alumnes i hi ha dues línies per cada curs. Va començar sent una escola de poble petita, però a mesura que han passat els anys s'ha anat fent més i més gran. És una escola que té molts infants amb NESE (Necessitats Específiques de Suport Educatiu) i, per tant, aquesta disposa de força recursos per atendre tota aquesta diversitat. Malgrat l'existència d'aquests, l'equip docent considera, en línies generals, que els falten mans.

El grup classe, en el qual s'ha fet una observació per posar en marxa el disseny del projecte, ha estat I3A, un grup format per 14 infants, concretament 5 nenes i 9 nens de nivells i necessitats diferents. Segons la tutora, és un grup que s'esvera fàcilment, però té interès per aprendre, és força autònom, alegre, xerraire i participatiu. El que li costa una mica més com a grup és escoltar i respectar el torn de paraula. Segons la mestra, hi ha un grupet d'infants que cal marcar-los molt de prop tot recordant-los-hi sovint les normes. Pel que fa a la parla, és un grup que la té força desenvolupada excepte dos infants en concret. Dins del grup classe, a nivell acadèmic, segons els criteris del centre, hi ha quatre infants de nivell alt, quatre infants de nivell mitjà, quatre infants de nivell baix sense ajuda i dos infants de nivell baix amb molta ajuda.

Les persones a les quals s'ha entrevistat són la Marcela, una psicomotricista; la Laia, que és la mestra que du a terme les sessions de psicomotricitat a l'escola; i la Iolanda, la tutora del grup I3A. La Marcela és doctora i professional en l'àmbit de la psicomotricitat. Actualment, treballa en un centre (CICEP), on ella és la directora. Dirigeix sessions de psicomotricitat terapèutica amb infants i preadolescents. Aquest centre també ofereix formacions i tallers relacionats amb la psicomotricitat. La Laia és la mestra d'anglès a educació infantil a l'escola de Mare de Déu del Carme. A part de fer anglès, també fa tota la psicomotricitat a tots els cursos d'infantil i la fa amb llengua anglesa. Ella ha estudiat Educació Primària amb l'especialitat d'Educació Física. Finalment, la Iolanda és tutora del grup classe I3A. És una mestra que ha estudiat Educació Infantil. A més, fa 27 anys que treballa en el món de l'educació i porta sent tutora d'infantil en aquesta escola 12 anys.

4.2. Tècniques i instruments de recollida de dades

La recollida de dades s'ha fet mitjançant un qüestionari, tres entrevistes i una observació. El qüestionari s'ha fet arribar a docents que treballen en el segon cicle d'Infantil. Aquest consta de 26 preguntes. Les preguntes es divideixen en tres grans blocs: l'edat i els estudis de les persones enquestades, característiques de la sala de psicomotricitat de l'escola dels enquestats i, finalment, sobre la importància de la pràctica psicomotriu i el joc a l'educació infantil.

S'ha utilitzat també l'instrument de les entrevistes, concretament s'han entrevistat a 3 persones: una psicomotricista, la mestra de l'escola que duu a terme les sessions de psicomotricitat i la mestra que actualment és tutora d'I3. Les preguntes de la psicomotricista i la mestra que fa psicomotricitat a l'escola són les mateixes. Les que s'han fet a la tutora són similars, però van més enfocades a esbrinar la seva opinió sobre la pràctica psicomotriu en general. Les entrevistes es van fer el passat 11 i 12 de març del 2025, concretament, l'11 es va entrevistar a la psicomotricista i a la tutora d'I3, i el 12 a la mestra que fa psicomotricitat a l'escola. A més, com es volia conèixer què pensaven els docents sobre la pràctica psicomotriu i com eren les sales de psicomotricitat de les seves escoles, es va passar un qüestionari durant el mes de març i meitat d'abril a aquest col·lectiu. Per fer-ho, primer es va contactar amb les persones que se sabia que treballen en escoles i que podien fer arribar ràpidament el qüestionari a més companyes i companys docents a Educació Infantil. Després, aquest es va fer públic a través de xarxes socials i va ser enviat a moltes escoles de Catalunya (públiques, concertades i privades).

Finalment, s'ha fet una observació sobre una sessió de psicomotricitat a l'escola Mare de Déu del Carme a través d'una pauta d'observació. Aquesta es divideix en dues parts: una secció que fa referència a les característiques físiques de la sala i l'ús d'algunes estratègies que haurien de ser-hi presents. Pel que fa a aquesta primera part, les respostes podien ser: *sí*, *no*, *de vegades*. En la segona secció els ítems de resposta fan referència a què passa dins la sessió: el joc, el rol docent, el rol dels alumnes i el clima que es genera. Les respostes ofertes a mode d'indicadors estan expressades en una escala gradual de l'1 al 5, on 1 és *gens* i 5 *molt*.

4.3 Procediments de la recollida de dades

En primer lloc, per tal de dissenyar el projecte, es va contactar amb l'escola el 19 de febrer del 2025 tot adjuntant un document, proporcionat per la universitat, on demanava permís per realitzar un estudi en el centre educatiu.

El projecte proposa un canvi en el disseny i la metodologia de les sessions de psicomotricitat a partir d'una proposta d'innovació, la qual se centra en dos aspectes: la

metodologia i el rol docent. El primer pas que es va fer va ser anar una tarda, concretament el 12 de març del 2025, a l'escola a observar, a partir d'una taula d'observació, una sessió de psicomotricitat duta a terme amb infants d'I3. Aquesta observació ha permès determinar quins aspectes es considera que, de la pràctica psicomotriu observada, poden ser objecte d'innovació. Així es posaria en marxa el disseny d'un nou projecte tot proposant una nova metodologia a l'hora de dissenyar una sessió de psicomotricitat.

4.4 Anàlisi de les dades

Després de l'observació a l'escola, els resultats obtinguts a través de la taula d'observació, pel que fa a les característiques de l'espai i alguns aspectes generals, són els següents:

English

Pauta d'observació
Núria Selfa Berengué

Centre escolar Anglès Mare de Déu del Carme

Grup-Classe I3A

Data i hora 15:09 - 15:39

Ítem	Si	No	De vegades	Observacions
La sala presenta materials diversos.		X		
La sala està dividida per espais.		X		
La sala té força llum natural	X			
Abans de començar la sessió es recorden les normes.	X			
Es distingeixen diferents moments de la sessió (ritual d'entrada, joc, relaxació i ritual de sortida).	X			
Els infants realitzen la sessió amb mitjons, sense sabates.		X		
S'utilitza la música en algun moment.	X			moment d'entrada fent gestos s'asseuen fent cançons amb relaxació
Hi ha un moment de conversa durant la sessió.		X		

Imatge 1. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

Es pot apreciar que la sala, quan van entrar els infants, estava totalment buida, sense material ni espais. Tot i això, és una sala força il·luminada amb llum natural. La docent, un cop van entrar els infants amb sabates i es van asseure als bancs, els hi va recordar les normes amb un suport visual, concretament un full plastificat amb imatges i lletres, amb anglès. Durant la sessió es van distingir força bé els tres moments d'una sessió psicomotriu: ritual d'entrada, moment de "joc" i ritual de sortida. La música va ser-hi present, però en cap moment va haver-hi un moment de conversa. Ni els infants ni la mestra van establir un diàleg. En el moment d'entrada es van recordar les normes. El moment de "joc" va ser destinat a cantar dues cançons fent gestos. Després van fer una activitat amb pilotes on la

Pel que fa al rol docent, al rol dels infants i el joc els resultats obtinguts són els següents:

Es igual al par de mure, ~~511~~ necesario, o

Imatge 2. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

Es pot apreciar que durant la sessió no va ser-hi present, gairebé mai, el joc lliure. L'únic moment de joc lliure, que va durar entre 2-3 minuts, va consistir a jugar amb una pilota que els hi va donar la docent. El tipus de joc que hi havia era molt dirigit i la veu cantant la tenia la docent. Primer van fer una rotllana i cantaven. Després ella donava consignes per guardar les pilotes. Per tant, en cap moment va sorgir el joc simbòlic, ja que no hi havia material i les activitats pensades eren molt estructurades i gens flexibles perquè sorgís aquest tipus de joc. Es va observar que a mesura que avançava la sessió els infants estaven cada cop més nerviosos, perquè volien moure's, però no podien perquè el joc estava molt pautat. Els infants estaven motivats, però no al 100%, ja que estaven molt marcats per les normes del joc. Això provocava que no hi hagués un diàleg i una comunicació amb l'adult. La motivació de la mestra no va ser del tot alta, ja que el grup classe estava molt nerviós i ella també va remarcar que estava cansada. A l'hora de recollir el material, que en

aquest cas van ser les pilotes, la mestra va utilitzar un joc per fer-ho i els infants, en general, va ser prou autònoms per seguir les indicacions. Com s'ha dit anteriorment, només havien d'agafar les pilotes del color que deia la mestra i anant-les guardant. Tot i això, la mestra va avisar amb antelació el moment en què començaria la fase de recollida.

Pel que fa a la gestió de conflictes, el clima de l'aula i rol docent envers els infants, els resultats obtinguts són els següents:

Pauta d'observació
Núria Selfa Berengué

Els infants són capaços de resoldre els conflictes entre ells.						No hi ha conflictes
L'adult intervé quan hi ha conflicte.						1
L'adult acompanya l'infant sense exigir.		X				
L'adult dona peu que l'infant prengui la iniciativa i l'exploració lliure.	X					
Els infants expressen com s'han sentit durant la sessió.	X					
El clima de la sessió és positiu i de confiança.			X			

« n'et portar bé et deixarem jugar »
 si no manxaven de donar
 alguns i nens ho han fet bé
 que es porti bé tinc una sorra, per tu no hi haure.

rol disruptiu

Imatge 3. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

Pel que fa a la gestió de conflictes sincerament no n'hi va haver, ja que tot estava tan pautat i tan marcat que els infants no interactuaven massa entre ells. En no haver-hi conflicte la mestra no va haver d'intervenir per resoldre'n cap. De fet, quan els fa seure al banc, ella allunya aquells infants que es posen més nerviosos perquè juguen. Per evitar-ho els separa des del primer moment. Pel que fa al rol docent envers l'alumne, aquesta exigia basant, ja que, com eren jocs de normes i força estructurats, mai es donava peu a que la iniciativa de l'infant fos present. Es tracta de jocs que o ho feies bé o ho feies malament. Que hi hagués tant joc de normes i límits provocava que alguns comentaris de la docent fossin massa categòrics. Es remarcava qui ho havia fet bé i qui ho havia fet malament. Per tant, el clima de l'aula va ser en alguns moments agradable i en alguns altres va haver-hi una mica de tensió. Cal remarcar que un cop acabada la sessió no va haver-hi un moment de conversa en què els infants poguessin expressar com s'havien sentit.

Pel que fa a les entrevistes amb la psicomotricista, la mestra que duu a terme psicomotricitat a l'escola de Mare de Déu d'Alcoletge i la tutora del grup I3 A, alguns els resultats més significatius són els següents. Cal remarcar que no totes les preguntes són les

mateixes. Algunes sí que són iguals, però d'altres no. És per això que en les següents taules s'especifica a qui correspon cada pregunta i, per tant, quines coincideixen i quines no.

Explica'm com dissenyaries/fas una sessió amb infants d'I3	
Psicomotricista	La sessió la faig a un espai ampli, il·luminat amb material adequat. A més, en les sessions ha d'haver-hi joc simbòlic, sensoriomotor i que l'adult sigui un o una psicomotricista.
Mestra	Començo amb rutines de repassar les normes, cantar cançons en rotllana, faig algun joc i per baixar l'energia fem una tornada a la calma amb música relaxant. Tota la sessió la faig amb anglès.
Anàlisi	Hi ha una clara diferència entre la resposta que ofereix la psicomotricista, que dona a entendre que a les seves sessions prima el joc simbòlic i el moviment lliure, i la mestra que, en canvi, ho té tot molt més pautat i marcat.

Taula 1. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Quins elements són claus per tu en una sessió de pràctica psicomotriu?	
Psicomotricista	Rituals d'entrada i sortida, recordatori de normes, la conducta de l'adult que ha de promoure el joc, el moviment autònom i la comunicació.
Mestra	Ha d'haver-hi una introducció, un nucli i una tornada a la calma, un control de l'adult perquè ningú es faci mal, molt joc, valors i normes.
Anàlisi	Les dues professionals coincideixen que en una sessió ha d'haver-hi un inici, un desenvolupament i un final. És important la conducta de l'adult i també deixar ben clar les normes. La psicomotricista posa èmfasi que ha d'haver-hi moviment autònom i la mestra en que hi hagi jocs.

Taula 2. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Quins aspectes/ítems creus que influeixen el desenvolupament integral d'un infant?	
Psicomotricista	L'autonomia, l'autoconeixement (corporal, pel que fa a capacitats, com són) d'un mateix i com es vincula amb els altres.
Mestra	L'aspecte afectiu (vincl), l'aprenentatge vivencial que passa pel cos i la part social.
Tutora	Que l'infant se senti còmode i valorat, el joc i la diversitat de nens i nenes.
Anàlisi	La psicomotricista dona una resposta més relacionada amb el desenvolupament psicomotriu i d'autoconeixement que coincideix en certa part amb el que diu la mestra, ja que totes dues estan d'acord en que la part social és important pel desenvolupament de l'infant. La tutora remarca que hi hagi infants amb diferents necessitats també és un component clau per

	aquest desenvolupament, ja que, segons ella, l'enriqueix.
--	---

Taula 3. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Creus que la pràctica psicomotriu pot ser una font d'aprenentatge?	
Psicomotricista	Més que aprenentatge per mi és desenvolupament, ja que el desenvolupament habilita l'aprenentatge.
Mestra	Totalment d'acord.
Anàlisi	La mestra està del tot d'acord que la pràctica psicomotriu és una font d'aprenentatge, en canvi, la psicomotricista no veu la pràctica psicomotriu com una font d'aprenentatge, sinó com una font de desenvolupament.

Taula 4. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Creus que la pràctica psicomotriu pot ser un punt clau en el desenvolupament complet de l'infant?	
Psicomotricista	Sí. Però falta formació i un grau que ho habiliti.
Tutora	Sí.
Mestra	Per mi és importantíssim, perquè amb els temps m'he adonat que la psicomotricitat afavoreix moltes dimensions del desenvolupament de l'infant.
Anàlisi	Tant la psicomotricista com la mestra i la tutora afirmen que la pràctica psicomotriu pot ser un punt clau en el desenvolupament complet de l'infant. A més, la psicomotricista destaca que cal apostar per la formació en els docents tot convertint la psicomotricitat en un grau universitari.

Taula 5. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Quines característiques consideres que ha de tenir el rol del psicomotricista o la persona que du a terme la sessió de psicomotricitat amb els infants?	
Psicomotricista	Conductes garants, sense exigències. La persona ha de passar per un procés personal i corporal.
Anàlisi	La psicomotricista veu molt clar que l'adult ha de tenir un rol que faciliti l'acompanyament de l'infantil i no autoritari. Remarca molt que si l'adult vol promoure el joc, ell o ella també ha hagut de jugar i passar per aquest procés i així amb totes les accions que dugui a terme.

Taula 6. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Tens algun exemple d'un infant on hagis vist que la pràctica psicomotriu hagi influït positivament en el desenvolupament de l'infant?	
Psicomotricista	Una escola sencera, amb una situació molt extrema de vulnerabilitat, que va apostar per la psicomotricitat com a motor

	de l'escola. Els resultats després de dos anys són molt positius.
Mestra	Un infant que a l'inici de les sessions es quedava clavat i no volia fer gaire cosa i, a mesura que han anat passant les sessions, s'ha anat obrint més i més i ara participa en tot.
Tutora	Un infant que era molt tímid i sempre es quedava una mica paralitzat, però a poc a poc s'ha anat obrint més i més. Jo el notava molt content quan tornava de psicomotricitat i a classe participava més.
Anàlisi	Les tres persones entrevistades confirmen que la pràctica psicomotriu influeix positivament en el desenvolupament de l'infant, ja que totes tres posen un exemple on es veu reflectit aquest impacte.

Taula 7. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

De l'1 al 10 quina importància té per tu la pràctica psicomotriu en educació infantil? I l'àmbit matemàtic? I l'àmbit lingüístic? I l'àmbit artístic/experimentació?	
Mestra	Tots els àmbits són importants. El que sí que veig a l'escola és que aquesta està molt enfocada als conceptes acadèmics.
Tutora	Un 10 tots. No es pot separar, tot és molt important.
Anàlisi	Tant la mestra com la tutora consideren igual d'importants tant la pràctica psicomotriu com l'àmbit matemàtic, lingüístic i artístic/experimentació. Un no és més ni menys que l'altre. L'aprenentatge és, doncs, global.

Taula 8. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Quins beneficis creus que aporta la pràctica psicomotriu?	
Tutora	Benestar per l'infant
Anàlisi	La mestra remarca que abans durant i després de les sessions de psicomotricitat els infants estan molt contents. Anhelan la sessió i ella nota que hi ha molt bon ambient des del punt de vista emocional.

Taula 9. Comparativa de diferents respostes a les mateixes preguntes. Font: elaboració pròpia.

Finalment, el qüestionari que es va passar als docents de Catalunya ha obtingut un total de 99 respostes, les quals les més rellevants han estat les respostes de les següents preguntes:

- **A la teva escola hi ha sala de psicomotricitat?** Un 88,9% han respost que sí i un 11% han respost que no. Això porta a pensar que en general a la majoria d'escoles hi ha un espai per fer pràctica psicomotriu i, per tant, que els infants disposen d'una estona de gaudi i moviment lliure dins l'escola en un espai adequat.

- **A la sala de psicomotricitat de l'escola disposeu d'espalleres?** Un 43,2% han respost que sí, un 55,7% han respost que no i un 1,1% no ho sap. Això porta a pensar si el material que hi ha a les sales de psicomotricitat és adequat o no, ja que les espalleres és un material bàsic dins d'una sala on es duu a terme pràctica psicomotriu, perquè els infants, tant des d'I3 fins a I5, es troben en una edat on grimpar forma part del seu desenvolupament motriu.

- **Si poguessis escollir la quantitat de temps per dedicar-li a la psicomotricitat durant la setmana, quant seria?** Un 67,7% han respost que més d'1 hora i 30, un 23,2% han respost 1 hora i 30 minuts, un 5,1% han respost 1 hora i un 4% uns 45 minuts. Això porta a pensar que els docents en general veuen molt important la psicomotricitat i el seu impacte en el desenvolupament de l'infant, ja que dedicarien, en general, 1 hora i 30 minuts o més a la setmana, una quantitat de temps considerable.

- **Quin impacte creus que té la psicomotricitat en el desenvolupament integral de l'infant?** Un 83,8% han respost desenvolupament cognitiu, social, físic i motriu; un 31,3% han respost un desenvolupament cognitiu, social/afectiu, físic; un 21,2% han respost desenvolupament cognitiu i social/afectiu; un 18,2% han respost desenvolupament cognitiu; un 3% han respost que tots (cognitiu, social, físic i motriu); un 1% han respost un desenvolupament global i un 1% ha respost que no ho sap. Això porta a pensar que els docents en general afirmen que la pràctica psicomotriu té un impacte molt global en el desenvolupament de l'infant, concretament a nivell cognitiu, social, físic i motriu.

- **Quin tipus de joc creus que hauria de ser-hi present en una sessió de psicomotricitat infantil?** Un 73,7% han respost jocs lliures amb un sentit i un objectiu prèviament pensat pel docent, un 55,6 % han respost jocs lliures, un 53,5% han respost circuits variats i divertits, un 51,5% han respost jocs dirigits amb un sentit i un objectiu prèviament pensat pel docent, un 32,3% han respost jocs dirigits i interactius i un 1% han respost que no hi hauria d'haver joc. Això porta a pensar que hi ha docents amb una pràctica psicomotriu de caràcter més tradicional i no entenen correctament el concepte de psicomotricitat, segurament per falta de formació, ja que la veuen com una sessió on ha d'haver-hi circuits i/o jocs dirigits. Tot i això, hi ha docents que pensen que en una pràctica psicomotriu ha d'haver-hi jocs lliures durant tota la sessió, que és realment el que hauria de ser.

5. Resultats obtinguts, interpretació i discussió

5.1 Descripció de la proposta d'intervenció

Després d'haver fet una observació, tres entrevistes i passar un qüestionari a docents de Catalunya que treballen en el segon cicle d'educació infantil, s'ha pogut elaborar un projecte. Aquest ha estat possible gràcies a totes les dades obtingudes i a la configuració del marc teòric, els quals ens han donat les eines i ens han servit com a font de motivació pel disseny.

El projecte que es proposa a continuació, titulat *Juga, explora i gaudeix*, té la finalitat d'enfocar les sessions de psicomotricitat des d'un punt de vista psicomotriu, significatiu, vivencial i innovador, ja que la pràctica psicomotriu és un concepte mal entès. Inclús es pot considerar que la seva definició ha estat oblidada. En el projecte es pot apreciar que el que es pretén és que l'infant jugui lliurement, sense imposicions, ja que les sessions de psicomotricitat han de ser no dirigides per tal que l'infant pugui jugar, explorar i gaudir. És per això que el projecte es titula amb aquests tres verbs: juga, explora i gaudeix. Són tres accions claus que ha d'haver-hi en una pràctica psicomotriu, ja que permeten a l'infant mostrar-se tal com és i alhora desenvolupar les seves habilitats motrius, cognitives i socials/afectives. El projecte s'estructura en diverses sessions, però independentment dels materials i dels espais de joc, la metodologia és sempre la mateixa. Està enfocat a I3, però es podria dur a terme a I4 o I5 adaptant algun material. Però el que no canviaria seria la metodologia, ja que aquesta proporciona a l'infant unes rutines i un aprenentatge tant motriu com afectiu-social i cognitiu.

Pel que fa als materials, per cada sessió n'hi ha tres que durant tot el curs són fixos o tenen una petita variació segons el trimestre. Aquests materials són els blocs d'escuma, les espatlles i un material en suspensió. El que passa és que a cada trimestre varien una mica. Al primer i segon trimestre hi ha espatlles i matalassos. En el tercer trimestre es mantenen els matalassos, però les espatlles varien una mica, ja que hi ha una escala amb un llistó de fusta de manera que queda una plataforma des d'on saltar. Pel que fa als materials en suspensió el primer trimestre hi ha un balancí, al segon un tronc vestibular i al tercer unes anelles. Els blocs d'escuma estan presents en totes les sessions del trimestre. Els altres materials varien cada setmana. Sempre hi ha un material nou que justifica els objectius plantejats del mes per l'adult. Cal remarcar que si l'infant no utilitza el material "nou" de la sessió no passa res, ja que amb els materials comentats anteriorment es treballen un munt d'aspectes motors: equilibri, salt, llançaments, diàleg tònic i to muscular, desplaçament,

transport, sentit espacial i temporal, lateralitat, girs, etc. I, si l'utilitza d'una manera diferent de la qual tenia pensada l'adult, tampoc passa res, ja que segur que li treu profit l'infant, sempre i quan aquest ús no sigui agressiu ni violent.

L'observació que es va fer en el centre educatiu ha permès plantejar i contrastar tot el marc teòric i tota la informació que s'ha anat aprenent al llarg de la menció per poder fer una valoració. Aquesta ha conduït al disseny d'un projecte per enfocar diferents sessions de psicomotricitat que es fan en aquesta escola per tal de garantir estones de joc lliure, exploració, curiositat en què l'infant sigui realment el protagonista. El projecte té dos aspectes innovadors. Per una banda, es proposa una metodologia totalment diferent de la que utilitza la mestra que fa psicomotricitat a l'escola Mare de Déu de la Candela. Per l'altra, també es fa una proposta d'un tipus de rol docent molt diferent del que utilitza ella. La metodologia consta de 5 fases, les quals estan inspirades en diversos autors. Pel que fa al rol docent, es proposa un perfil que hauria de ser l'adequat després d'haver-se fet una recerca sobre aquest aspecte. A més, tant les enquestes com les entrevistes han ajudat a donar forma a aquest projecte, ja que s'ha verificat la importància de la pràctica psicomotriu, des de la metodologia fins als materials i l'espai per dur-la a terme.

Fases	Metodologia	Rol docent
Ritual d'entrada	Els infants arriben a la sala i es treuen les sabates per posar-se els mitjons antilliscants. Un cop a dins s'asseuen en rotllana amb el o la docent i aquest pregunta als infants com estan i si tenen ganes de començar la sessió. A continuació es recorden les normes: cuidar-se un mateix, els companys i el material.	El o la docent s'ha de mostrar molt obert i receptiu amb tots els infants. Ha de promoure l'autonomia d'aquests perquè es treguin les sabates i es posin els mitjons. En cas que no puguin pot ajudar-los i acompanyar-los. Ha de mostrar-se ferm deixant ben clar les tres normes.
Joc i expressió lliure	Els infants es posen dempeus davant la muralla de blocs d'escuma, que haurà construït prèviament el o la psicomotricista, i a la de tres tots els infants hauran de córrer a tirar-la. Un cop tirada es trobaran diferents espais de joc amb diferents materials. Cadascú decidirà on i amb qui jugar. Tota l'estona és joc lliure. Només s'han de seguir les tres normes que s'han esmentat al principi. Aquesta part de la sessió permet als infants explorar,	És molt important que el o la docent: ☒ Estigui motivat ☒ No obligui cap infant a jugar ni li digui a què ha de jugar. ☒ No cridi cap infant ni el faci sentir culpable. ☒ Doni peu a l'infant a que prengui la seva pròpia iniciativa i el deixi ser autònom. ☒ Estigui en constant observació per tal de vetllar en la construcció d'un clima positiu i de seguretat.

	expressar-se, moure's lliurement, com ells i elles vulguin. És un moment en què també és present el joc simbòlic, de construcció, de creativitat, expressivitat, moviment, etc. En resum, és una part de la sessió que serveix als infants perquè alliberin tot el que porten dins i gaudeixin a través del joc lliure. Quan quedin cinc minuts per recollir es tancaran els llums per avisar-los i després es tornaran a obrir. Aquesta estratègia permet anticipar als infants que ben aviat s'acabarà el joc.	☒ Es mostri proper i comunicatiu amb els infants perquè aquest sàpiguin que si necessiten alguna cosa el seu referent està allí amb ells i elles. ☒ Acompanyi els infants sense exigir ☒ Intervingui en els moments que hi hagi conflicte per tal d'arribar a un acord. ☒ Anticipi el moment de recollida.
Tornada a la calma i recollida de materials	Un cop acabada la fase de màxima expressió i moviment se'ls demanarà que busquin un espai de la sala i s'estirin com vulguin. De fons sonarà una música i el o la docent anirà passat amb un mocador gran per sobre dels infants. Més endavant, quan s'hagi acabat aquesta acció podran ser ells mateixos els que passin els mocadors per sobre dels seus companys. Cada sessió anirà canviant l'infant que passi el mocador. En acabar la relaxació, entre tots s'ha de recollir el material.	El o la docent en aquest moment ha d'apagar els ulls, posar una música relaxant i aconseguir que el moment d'excitació es redueixi, baixin les pulsacions i els infants es relaxin. Ha de mostrar-se molt proper als infants, i que el seu discurs inciti a relaxar-se. A més, ha de passar un mocador de seda per damunt dels infants per tal de produir aquesta sensació de relaxació. Més endavant, pot escollir un o dos infants perquè ho facin. En el moment de recollida és molt important que l'adult també reculli i animi els infants a fer-ho.
Moment de conversa i representació	Un cop acabi el moment de relaxació es farà una rotllana i el o la psicomotricista convidarà, sense obligar, els infants a expressar com s'han sentit, què és el que més els ha agradat, el que menys, amb qui han jugat a través de la representació amb un dibuix (sobretot a I3), plastilina, peces de fusta, etc. Un cop acabada la representació s'apuntarà què han volgut plasmar i es guardaran els papers. Aquesta fase de representació se sol iniciar al segon trimestre d'I3. A I4 i a I5 des d'inici de curs perquè són capaços. En cas que aquesta part en certs grups no funcionés es pot substituir pel moment de conversa. En	És important que el docent en aquesta part de la sessió convidi els infants a expressar la seva opinió, sempre sense obligar-los. Ha de mostrar-se comunicatiu i molt proper als infants per tal que ells i elles se sentin segurs i segures a l'hora de representar i no els faci por o vergonya. És important que el o la docent apunti què ha representat l'infant, ja que quan la producció arribi a casa la família pot establir un diàleg amb l'infant tot preguntat què ha dibuixat, si s'ho va passar bé, amb què jugava, etc.

	lloc de representar què han fet, com s'han sentit, amb què han jugat, etc. fer-ho mitjançant una rotllana.	
Ritual de sortida	En aquest últim moment de la sessió els infants es posen les sabates i fan un tren per tornar a l'aula.	El o la psicomotricista ha de promoure l'autonomia dels infants fent que es treguin els mitjons antilliscants i es posin les sabates ells sols. En cas de no poder, el o la docent ha d'oferir mecanismes per ajudar-los. A l'hora de fer un tren és convenient que l'adult recordi que cal anar amb silenci perquè a l'escola hi ha molts nens i nenes i mestres treballant i, per tant, necessiten estar concentrats.

Taula 10. Metodologia per dur a terme una bona sessió de pràctica psicomotriu. Font: elaboració pròpia.

5.2 Valoració de la proposta d'intervenció

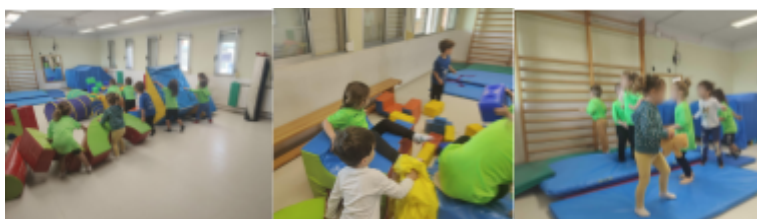
El 30 d'abril del 2025 es va dur a terme una de les sessions del projecte titulat *Juga, explora i gaudeix* a l'escola Mare de Déu del Carme amb un grup d'infants d'I3. La sessió va seguir els 5 passos de la metodologia descrita anteriorment:

Ritual d'entrada

Imatge 4. Inici de la sessió. Font: elaboració pròpia.

Joc lliure i expressió

Imatge 5. Infants destruint la muralla i iniciant el joc. Font: elaboració pròpia.

Tornada a la calma i recollida dels materials

Imatge 6. Infants relaxant-se, tot baixant les pulsacions. Font: elaboració pròpia.

Imatge 7. Infants recollint el material. Font: elaboració pròpia.

Moment de conversa i representació

Imatge 8. Infants dialogant i representant el què més els ha agradat de la sessió. Font: elaboració pròpia.

Ritual de sortida

Imatge 9. Infants tornant a la classe. Font: elaboració pròpia.

Quan es va arribar a l'aula els infants ja sabien qui érem, ja que els vam passar un vídeo dos dies abans presentant-nos i explicant-los què anaven a fer, per tal d'anticipar aquesta informació. Se'ls va recordar què farien i van començar a pujar cap a la sala de psicomotricitat de l'escola.

Quan van entrar a la sala es van quedar bocabadats, mostraven una actitud d'expectativa de què passaria. La sessió tenia l'objectiu de treballar l'equilibri. Per tal d'aconseguir-ho es van usar materials que incitessin a treballar aquest concepte motor, entre altres aspectes. Aquests van ser: espatlles amb matalassos, blocs d'escuma, teles i maons de plàstic. La reacció dels infants va ser molt gratificant, ja que tant la seva actitud com els seus comentaris remarcaven que s'ho havien passat molt bé. La sessió es va iniciar recordant les normes i, a continuació, a la de tres van destruir la muralla de blocs d'escuma. Alguns infants, dos en concret, es van quedar parats perquè estaven una mica sorpresos, però de seguida van començar a jugar. En cap moment va haver-hi un infant que s'avorrís, sinó tot el contrari: els va costar una mica tallar el joc per fer la tornada a la calma del bé que s'ho estaven passant. Va ser-hi present tant el joc motriu com el joc simbòlic. Molts infants es posaven una capa i adquiriren el rol de superherois, de cavallers, princeses, etc. A més, a mesura que passava el temps, el joc anava evolucionant, ja que la majoria d'infants es van posar d'acord per construir un castell. Va ser-hi molt present tant el joc individual com el joc amb els seus iguals. Gairebé la majoria d'infants estaven en constant moviment i provaven reptes nous. Per exemple, a les espatlles va haver-hi un infant que de primeres no li van cridar gaire l'atenció, però a mesura que passava el temps va aconseguir pujar per l'espatllera

i saltar. El seu somriure en veure que havia saltat va ser molt bonic, ja que va veure que ell sol havia pogut saltar.

La tornada a la calma va costar una mica, ja que s'ho estaven passant molt bé i alguns se'ls ho va fer feixuc deixar de jugar, però, tot i això, van aconseguir calmar-se i baixar les pulsacions. La recollida de materials sorprenentment va anar genial, ja que la majoria d'infants recollien el material sense protestar, si bé és cert que algun se li va fer costa amunt, com és normal. El moment de conversa i representació va costar una mica, ja que se'ls feia difícil dibuixar alguna cosa relacionada amb la sessió. Dibueixaven altres coses. Es va parlar amb la tutora i ella va reconèixer que a l'escola dibueixen molt poc. Ella feia la hipòtesi que potser dibueixaven altres coses perquè tenen aquesta necessitat de plasmar allò que els passa pel cap. Tot i això, algun infant sí que va fer un dibuix relacionat amb el que havia passat durant la sessió i amb qui havia jugat. El ritual de sortida en general va anar força bé, ja que la majoria d'infants van ser capaços de posar-se les sabates sense ajuda. Tot i això, alguns sí que els hi costava, però en general força bé.

Durant la sessió, va haver-hi només dos conflictes molt petits, la resta de temps era un clima d'aula molt divertit i segur. El temps va ser l'adequat. No es va utilitzar tota l'hora i quart perquè la mestra va dir que a les 10:15 havien d'estar ja a l'aula. Per tant, es va decidir fer una hora (9:00 A 10:00) per tal de poder fer bé la sessió i no anar amb presses. Es va dedicar 10 minuts al ritual d'entrada, 30 al moment de joc, 5 a la tornada a la calma, 10 al moment de conversa i representació i 5 al ritual de sortida.

Com a propostes de millora, si es tornés a fer la sessió, s'hagués fet en un altre lloc, ja que la sala era molt petita per la proposta que teníem. En segon lloc, en el moment del ritual de sortida sí que és cert que els infants que demanaven ajuda per posar les sabates i les docents els hi posàvem de pressa i corrents. Potser hauria estat bé que s'hagués deixat un espai perquè ho intentés davant del docent i, en cas que l'infant no pogués posar-se-les, intentar-ho amb l'ajuda de l'adult, però amb la col·laboració de l'infant. En tercer i últim lloc, com a proposta de millora pel que fa al rol docent, en algunes ocasions es podria haver donat una mica més d'autonomia per baixar de les espatlles. Hi havia molts infants que volien pujar i baixar i, nosaltres, les docents, vam oferir-los ajuda en veure que estaven una mica insegurs. Potser hauria estat millor deixar-los el seu espai per baixar ells sols sense ajuda, perquè alguns haguessin pogut perfectament.

Es considera que la proposta duta a terme va ser realista, ja que els infants la van poder seguir sense problema. A més, com bé s'ha esmentat anteriorment, va ser una sessió que la van gaudir moltíssim. De fet, la mestra de psicomotricitat va passar un segon i es va

quedar bocabadada de com estava muntada la sessió i els comentaris que va fer envers aquesta van ser molt positius. Per tant, es pot afirmar que la intervenció va anar molt bé, tot i que com s'ha comentat abans sempre es pot millorar.

Enllaç del projecte:

https://www.canva.com/design/DAGiKRd89e8/GQOpsXeYom3hC34H34pUxg/view?utm_content=DAGiKRd89e8&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=uniquelinks&utlId=hed6bf6855d

5.3 Interpretació i discussió

El projecte que s'ha dissenyat s'ha estat comentant tant amb una experta de psicomotricitat com amb la tutora que va presenciar la sessió que es va dur a terme. Segons l'experta la presentació del disseny és correcta, però per ella el projecte és massa llarg. Aquesta hauria plantejat objectius per trimestre i no per cada mes. També, va remarcar que ella considera que la metodologia s'hauria de resumir en tres parts (ritual d'entrada, temps d'expressivitat i ritual de sortida) i que la part de recollida de material i tornada a la calma estiguessin incloses en el temps d'expressivitat. Finalment, l'experta comenta que el concepte de joc lliure en psicomotricitat no és correcte: s'ha de dir joc autònom o de lliure autodeterminació.

Tot i això, la mestra que va presenciar la sessió va quedar bocabadada. Ella va expressar que els infants en tot moment estaven molt motivats i que un cop acabada la sessió van estar tot el dia parlant del bé que s'ho havien passat, tot explicant als diferents mestres que anaven passant per l'aula el que havien fet amb nosaltres. La tutora va remarcar molt que va quedar molt sorpresa de com infants que mai recullen material el dia de la sessió sí que ho van fer. A més, ella va valorar la sessió com una pràctica molt inclusiva, ja que els infants amb necessitats educatives especials eren uns més dins l'aula i no es notaven les diferències. També, va adonar-se que són una escola on hi ha molt de treball dirigit i realment va veure i verbalitzar que el joc autònom és un punt clau per passar-ho bé i desenvolupar-se en tots els sentits. Tal com s'ha esmentat al marc teòric és justament aquest un dels objectius de la pràctica psicomotriu, que sigui eix motor per al desenvolupament integral de l'infant. La mestra diverses vegades comentava que els infants havien pogut gaudir i que realment el temps de duració de la sessió va ser molt encertat. De fet, ella ens va dir que de cara l'any que ve vol agafar la iniciativa i donar més importància a la pràctica psicomotriu a l'escola, sobretot perquè només hi dediquen entre 40-45 minuts setmanals. També, ens va comentar

que la mestra que fa psicomotricitat a l'escola, a la qual se li va fer una entrevista, va passar per casualitat mentre es feia la sessió amb els infants i va estar opinant amb la Iolanda, la tutora, sobre què li estava semblant el que estava veient. La tutora va estar comentant el que li havia dit la mestra i ens va dir que li havia semblat molt innovador, una manera de presentar tant els materials com la sessió diferent i molt original. A més, ens va demanar que al juny vinguéssim a fer una sessió en què ella estigués, perquè volia aprendre la metodologia, ja que el que havia vist li havia semblat molt interessant.

Per tant, malgrat la valoració de la psicomotricista que proposa aspectes de millora més específics a nivell psicomotriu, el projecte és molt innovador, realista i inclusiu, tal com comenten les dues mestres d'educació infantil.

6. Conclusions

Després de la investigació, s'han pogut extreure algunes conclusions que han permès verificar la hipòtesi que es plantejava a l'inici: la pràctica psicomotriu com a eix motor del desenvolupament integral de l'infant.

En primer lloc, tant les fonts d'informació cercades, les entrevistes, com l'enquesta i l'observació corroboren que la pràctica psicomotriu és imprescindible que hi sigui present des de la primera infància, ja que afavoreix no només al desenvolupament motriu, sinó també al desenvolupament cognitiu i social/afectiu. A més, gràcies a la informació buscada i les entrevistes dutes a terme, es confirma que la pràctica psicomotriu és molt important que la dugui a terme una persona formada en psicomotricitat infantil, ja que té molt més criteri i molta més formació en l'àmbit psicomotriu que un o una mestra d'educació infantil. Per tant, el primer objectiu (analitzar quines percepcions tenen els docents envers la pràctica psicomotriu i comparar-ho amb el que pensa una psicomotricista) s'ha complert, ja que s'ha pogut comparar el que pensa una psicomotricista sobre la pràctica psicomotriu i el que pensen dues docents. A més, l'enquesta també reflecteix molt bé que pensen un grup representatiu de docents de l'etapa envers aquest concepte.

En segon lloc, el segon objectiu (determinar què és una pràctica psicomotriu i els elements que han de ser-hi presents i fer una valoració a través d'una pauta d'observació en una sessió d'un context educatiu específic) s'ha aconseguit amb èxit, ja que s'ha pogut fer una observació en un context específic, l'escola Mare de Déu del Carme, i s'ha pogut determinar, gràcies també a les referències bibliogràfiques, quins elements han de ser-hi presents en una bona pràctica psicomotriu. Finalment, el tercer objectiu (elaborar un projecte d'innovació educativa en l'àmbit de la psicomotricitat dins d'un context educatiu específic) també ha estat assolit, ja que gràcies als autors esmentats al marc teòric i les entrevistes, el qüestionari i l'observació s'ha pogut dissenyar un projecte i dur a terme una de les sessions en una escola, en què el resultat ha estat molt gratificant i positiu.

Per una banda, gràcies a les entrevistes i al qüestionari, que va ser enviat a docents d'Educació Infantil de Catalunya, es pot arribar a la conclusió que a les escoles catalanes el concepte de psicomotricitat no està gaire bé entès, ja que algunes respostes indiquen que quan toca psicomotricitat el tipus de joc és molt dirigit i, per tant, el joc lliure és poc o gens present. A més, el material és molt important, segons els autors, i en la majoria d'escoles no hi ha gaire material psicomotriu.

D'altra banda, cal destacar que no hi ha hagut gaires limitacions per dur a terme aquest Treball Final de Grau, ja que des del principi tant la tutora de la universitat com el centre educatiu, on s'ha fet la part pràctica, han estat disposats i han sigut molt flexibles en tot moment. Una petita limitació va ser el dia de fer la intervenció, ja que en arribar a la sala de psicomotricitat es va veure que hi havia molt poc material i, per tant, ens vam haver d'adaptar molt, però, tot i això, la sessió va sortir molt bé.

Com a possibles noves línies de recerca podria ser interessant comparar la influència de la pràctica psicomotriu en infants a través d'un estudi i comparar-lo no només entre escoles, sinó també en centres on aquest concepte, la pràctica psicomotriu, és una teràpia. Això permetria investigar si són els mateixos factors o no, en la teràpia i en l'escola, els que influeixen el desenvolupament infantil. Es podria cercar nova informació sobre la metodologia utilitzada, materials, si el rol docent és el mateix o canvia, si l'impacte és o mateix o diferent, etc.

En conclusió, ha sigut un treball en el qual hem gaudit aprenent, a més de ser molt significatiu per la nostra formació, ja que s'ha pogut analitzar i aprofundir sobre molts aspectes relacionats amb la pràctica psicomotriu gràcies als autors esmentats al marc teòric. A més, aquest TFG ens ha permès saber què opinen els docents d'educació infantil sobre la psicomotricitat i hem pogut observar una sessió en un context específic el qual ens ha portat a dissenyar un projecte i dur a terme una sessió. La posada en pràctica ens ha permès confirmar que aquest és realista i funciona, ja que quan es va fer la intervenció a l'escola el resultat va ser molt positiu.

7. Referències bibliogràfiques

- Arnaiz, P. (2017). *Consideraciones en torno al concepto de psicomotricidad*. Universidad de Murcia, 2. Disponible a: <https://revistas.um.es/analespedagogia/article/view/288391/209571>
- Arnaiz, P. (2000). La Práctica psicomotriz: una estrategia para aprender y comunicar. *Revista Iberoamericana de Psicomotricidad y Técnicas Corporales*, 0. Disponible a: https://www.researchgate.net/profile/Pilar-Arnaiz-Sanchez/publication/277268993_La_Practica_psicomotriz_una_estrategia_para_aprender_y_comunicar/links/6255517fd726197cfd518fcd/La-Practica-psicomotriz-una-estrategia-para-aprender-y-comunicar.pdf?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19
- Arufe, V., Viña, J i Ramos, O. (2023). Análisis cualitativo de la opinión de una muestra de profesorado de Educación Infantil sobre la clase de psicomotricidad. *EDUCA Revista Internacional para la calidad educativa*, 2 (3), 116-145. Disponible a: https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/37411/Arufe_Giraldez_Victor_2023_Analisis%20cualitativo%20de%20la%20opini%20c3%b3n%20de%20una%20muestra%20de%20profesorado%20de%20Educaci%20c3%b3n%20Infantil.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Cardona, K. (2020). La importancia del desarrollo motor en el aprendizaje de los niños. *Revista Disruptiva*. Disponible a: <https://www.disruptiva.media/la-importancia-del-desarrollo-motor-en-el-aprendizaje-de-los-ninos/>
- Chokler, M. (2015). *Acerca de la práctica psicomotriz de bernard aucouturier*. Centauro Editores. Disponible a: https://www.piklerna.org/wp-content/uploads/2021/04/01.-Acerca-de-la-Pra%CC%81ctica-Psicomotriz_LIBRO.pdf
- DD.AA. (s. d). *El crecimiento y el desarrollo físico infantil*. McGraw-Hill Interamericana de España. Disponible a: <https://www.mheducation.es/bcv/guide/capitulo/844816993X.pdf>
- DDAA (s.d). Beneficios de la psicomotricidad. *Psicomotricidad Infantil*. Disponible a: <https://www.psicomotricidadinfantil.com/psicomotricidad-infantil/beneficios-psicomotricidad.html>
- Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Disponible a: <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=951431>

- Delgado, J. (2024). *Qué es la psicomotricidad infantil y por qué es tan importante*. Disponible a: <https://www.serpadres.es/salud/48949.html>
- Durivage, J. (2010). *La psicomotricidad estimula las áreas de desarrollo en el niño preescolar*. Perú: Universidad Enrique Guzmán y Valle. Disponible a: <https://yessicr.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/03/la-psicomotricidad.pdf>
- Mariela, A. (2017). Desarrollo de la motricidad fina y gruesa en etapa infantil. *Sinergias educativas*. Disponible a: <https://sinergiaseducativas.mx/index.php/revista/article/view/25/358#info>
- Mendiara, J. (2008). La Psicomotricidad Educativa: un enfoque natural. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 62 (22,2), 199-220. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2707451.pdf>
- Muntaner, J. (1986). La educación psicomotriz: concepto y concepciones de la psicomotricidad. *Educació i cultura: Revista mallorquina de Pedagogia*, 5, 209-230. Disponible a: https://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/educacio/index/assoc/Educacio/_i_Cultu/ra_1_986v5_6p209.dir/Educacio_i_Cultura_1986v5_6p209.pdf
- Piaget, J. (1979). *Psicología de la inteligencia*. Editorial Psique.
- Quirós, V i Arráez, J. M. (2005). Juego y psicomotricidad (Primera parte). *Retos nuevas tendencias en educación física deporte y recreación*, 8, 24-31. Disponible a: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2280354.pdf>
- Sánchez, A. (2017). La importancia de trabajar la psicomotricidad en la edad infantil. *Publicaciones didácticas*, 79, 85-89. Disponible a: <https://core.ac.uk/download/pdf/235857295.pdf>
- Sugrañes, E i Àngel, M. A. (2007). *La educación psicomotriz (3-8 años)*. Graó.
- Urtasun, LL. (1998). La pràctica psicomotriu educativa. *Pissarra- Biblioteca Digital de les Illes Balears- UIB*, 90, 16-20. Disponible a: https://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/pissarra/index/assoc/Pissarra/_1998_n0/90_p016.dir/Pissarra_1998_n090_p016.pdf

8. Annexos

8.1 Transcripcions d'entrevistes

Entrevista a la Marcela, psicomotricista infantil

1. Quins són els teus estudis? En l'actualitat, en quins cicles i cursos imparteixes psicomotricitat?

Em vaig formar en un màster de psicomotricitat, vaig ser professora d'Educació Física a Xile i vaig saltar a la psicomotricitat l'any 1993 quan estava estudiant l'últim curs d'educació física. Aquell any vaig venir, totalment a cegues, a Espanya a estudiar psicomotricitat. Després vaig tornar a Xile i vaig estar treballant com a psicomotricista durant molts anys amb infants fins de 12-13 anys i més tard vaig formar-me en els drets infantils (diplomatura). Després Vaig fer un màster a la Universitat de Barcelona (UB) més de política pública i després vaig saltar al doctorat.

2. Què és per tu la psicomotricitat? I la pràctica psicomotriu?

Jo ho entenc en un mateix concepte. Per mi és una disciplina que en alguns països en una llicenciatura i altres és una especialització, com el cas d'Espanya i de Xile. És una especialització per no existir el grau. Però això, que és una disciplina que t'has d'especialitzar amb uns objectius específics.

3. Explica'm com duries a terme una classe de psicomotricitat amb infants d'I3.

Dissenyaria un espai on l'expressió psicomotriu fos enfocada a la primera etapa del desenvolupament que seria més sensoriomotora, promovent el joc simbòlic. Ha de ser una sala àmplia, il·luminada, ha de tenir material adequat (mixt). Sobretot la sessió la de comandar un o una especialista en psicomotricitat.

4. Quins elements són claus per tu en una sessió de pràctica psicomotriu?

Un enquadrat que serien els rituals d'entrada i sortida, les normes i les conductes de l'adult que han de promoure el joc, el moviment autònom, la comunicació.

5. Si poguessis escollir cinc materials per dur a terme una classe de psicomotricitat, quins serien?

Prismes, teles, tot material de fusta que promoguéss equilibri entre altres aspectes, material de construcció (maons per exemple) i la gràfica.

6. Quins aspectes/ ítems creus que influeixen el desenvolupament integral d'un infant?

El que més és l'autonomia, se'ls hi desenvolupa molt l'autonomia, prendre decisions. Després també el mateix coneixement no només corporal sinó de les seves capacitats, de com són, etc. i el vincula, com es relacionen amb els altres.

7. Creus que la pràctica psicomotriu pot ser una font d'aprenentatge?

Jo crec que és desenvolupament més que aprenen. El que passa és que el desenvolupament és el que t'habilita a l'aprenentatge. Per exemple, per aprendre matemàtiques necessito coneixements espacials, temporals, de seriació, de mida i això s'aprèn en el desenvolupament. És com si fos un requisit.

8. Creus que la pràctica psicomotriu pot ser un punt clau en el desenvolupament complet de l'infant?

Sí. És el que falta tant a Xile com aquí. Perquè clar hi ha professions que ho rehabiliten, hi ha professions que ho ajusten, hi ha professions pedagògiques... Però qui ho acompanya i pugui detectar dificultats o pugui detectar dificultats de l'ambient en països on és un grau és la psicomotricitat

9. Si poguessis escollir el temps per fer pràctica psicomotriu durant la setmana, quin seria?

Jo crec que 1 hora és l'òptim no més de 2 cops a la setmana. Jo crec que no només han de tenir educació física, sinó també dansa, expressió corporal, ioga, etc.

10. Quines característiques consideres que ha de tenir rol del psicomotricista o la persona que du a terme la sessió de psicomotricitat amb els infants?

Primer, conductes garants de drets. Això és molt important entendre-ho perquè quan tu no tens conductes garants de drets caus en la direccionalitat: *corre, fes aquest circuit*, exigències competitives. Ha d'haver-hi conductes garants de drets i respecte, respecte a la singularitat, al desenvolupament propi de la persona, les seves característiques personals. Llavors arribem a un punt que per mi és fonamental que la persona que vagi psicomotricitat passi per un procés personal i corporal i individual també. No pot promoure el joc de l'altre si ell o ella no ha jugat, no pot promoure el moviment de l'altre. És com promoure drets i després ell o ella vulnera els drets. No es pot.

11. Tens algun exemple d'un infant on hagi vist que la pràctica psicomotriu hagi influït positivament en el desenvolupament de l'infant?

Sí, a un nen a una nena i a tota una escola. Mira, en aquests moments tenim un projecte que estem investigant amb una psicomotricista, en una de les escoles situada en un lloc molt perillós de Xile amb alts nivells de pobresa, riscos socials, etc. i l'escola també estava en riscos. Llavors la directora va decidir que, sota no l'amenaça sinó la certesa que la tancarien si en dos anys no sortien de la mala qualitat que estava l'escola, la psicomotricitat seria la que comandaria aquest canvi. Llavors va instal·lar una sala de psicomotricitat perquè hi havia una

psicomotricista que és una cosa clau. L'escola va anar baixant els nivells de violència, d'agressió, va augmentar nivells de concentració, d'aprenentatge, van pujar el percentatge i van augmentar els nivells d'inclusió perquè on hi ha pobresa a Xile hi ha molts emigrants de països en situacions de riscos com Haití, Veneçuela, etc. llavors van augmentar els codis inclusius i col·laboratius. Llavors la psicomotricitat és el projecte avui en dia que no només va augmentar benestar i el desenvolupament de nens i nenes sinó que ha transformat l'escola. I això ho estem investigant. Ja ens hem guanyat un capítol d'un llibre per presentar el projecte i els resultats i ara estem girant cap a la salut mental de nens i nenes, famílies i també dels i les docents.

12. De l'1 al 10, quina importància té per tu la pràctica psicomotriu en educació infantil?

Un 15 i més.

Entrevista a la Laia, mestra que fa les sessions de "psicomotricitat" a l'escola Mare de Déu del Carme

1. Quins són els teus estudis? En l'actualitat, en quins cicles i cursos imparteixes psicomotricitat?

Jo vaig estudiar Educació Física magisteri i després em vaig treure el cinquè per l'escola oficial d'anglès i vaig passar les oposicions per anglès. Estic fent classe ara mateix a infantil (a I3, I4, I5) i faig l'anglès a tot infantil i la psicomotricitat amb anglès a tot infantil. Jo no soc d'infantil perquè he estudiat Educació Física que és per mestre de primària. Però he fet algun curset. Recordo que quan vaig estar a Barcelona vam fer algun curs que parlava una mica més de l'Educació Física amb més petits, no era psicomotricitat en si, però anava molt enfocat a l'expressió. Després he fet iogues, dansa lliure, teatre. He anat fent coses que després que m'han ajudat. I després també ha sigut el meu interès a preguntar a persones inclús a companyes d'infantil que m'ha ajudat molt a tenir idees i buscant per internet. He buscat coses de l'Aucouturier, tot això que hem fet a segona hora és d'Aucouturier, que és això dels ambients que sigui un de joc simbòlic, un de no sé què i un de no se *quantos*.

2. Què és per tu la psicomotricitat? I la pràctica psicomotriu? Creus que hi ha diferències entre aquests dos termes o és el mateix?

Això em fa pensar una mica perquè m'agafes una mica així. Jo no m'ho havia plantejat mai, ja que mai ningú m'ho havia preguntat. Jo diria que la psicomotricitat és el treball del moviment que passa més a través del cos on pot haver-hi un treball de dramatització, d'expressió corporal, pot haver-hi un treball de música i dansa, pot haver-hi un treball de joc i lúdic, etc. Per tant, psicomotricitat seria tota aquesta qualitat o habilitat que connecta tot el

que és el psico, que seria la ment, amb motriu que seria la motricitat del cos i el moviment. La pràctica psicomotriu per mi seria posar en pràctica tot això de la psicomotricitat dins d'una sessió per exemple, o dins d'un treball.

3. Explica'm una classe de psicomotricitat que dus a terme amb infants d'I3

Depèn de com està el grup, depèn de l'hora et vas adaptant una miqueta. El que sí que vaig és que tinc coses molt pautades en les que faig unes rutines que crec que ajuda els nens a centrar-se. Per exemple quan arribo faig la salutació que és molt important, i la faig amb anglès, llavors faig una rutina que diu *hello, hello we welcolme you today* que vol dir *hola, hola us donem la benvinguda* i els nens ja s'ho saben i ho diuen amb mi. Al matí diuen *good morning* i ara ja saben dir *good morning teacher* i ells ja discriminen que jo els contesto *good morning children*. Llavors això ja ens centra una mica i quan pugem a la sessió faig l'explicació de les regles: em cuido, cuido als companys, cuido el material i no he de tocar el material quan jo vull. Ho dic amb anglès i ells ho repeteixen. Quan ja he recordat les regles, el que faig és posar la cançó del cercle. Quan faig la fila fer cançonetes m'ajuda molt, ja que ells ja saben la cançoneta i no cal que parli tant. Ells saben quina és la cançó de la fila i la de fer un cercle. Això m'ha costat bastant, però a força de repetir-ho, clar per mi és una rutina molt còmoda perquè se centrin i vegin que ara comença la feina. Després poso l'altra cançó que és tot accions amb anglès i després quan ja han tret aquesta fogositat, aquestes ganes, aquest cava que diem que sempre venen a educació física o a psicomotricitat amb ganes d'explotar ja puc fer alguna cosa diferent, ja que estem una mica més centrats, hem centrat una mica més l'atenció. Llavors agafo normalment el maquinista que és qui m'ajuda a preparar el joc. Avui en la primera sessió he fet un treball d'exploració amb pilotes de colors que hi ha hagut una part d'expressió lliure i lúdica. Intento, com diu el Cèsar, *el domador de perros*, anar baixant l'energia perquè si deixo que l'energia pugui, pugui molt arriba un moment en què arriba el conflicte i se'm *desmadren*. Llavors vaig reconduint, quan hi ha un joc lliure i he vist que la cosa ja n'hi ha prou, i també vaig mirant el temps, a xutar, a tirar amb força llavors dic *sit dawn on the bench* i els sento al banc que això és el que fa el Cèsar amb els gossos que quan els fa seure *sit* en aquell moment baixa l'energia. És que al final som animals de quatre potes o a dos, però som animals, des que som petits fins que som grans. Llavors baixem l'energia i vaig donant pautes per anar parant i ajudant-me a recollir. En la primera sessió hem treballat els colors, les ordres d'anar i vindre. Hi havia moments d'exploració i d'anar a buscar les pilotes cadascú al seu ritme. I després hi ha una tornada a la calma. A vegades la puc fer més llarga a vegades la puc fer més curta. A la segona sessió he fet una mica de racons: he fet racons, n'hi havia un que era més de joc simbòlic, un altre de

construccions, l'altre era més d'exploració amb el túnel i després reconduir. La relaxació m'ha quedat molt curta avui perquè anava amb el temps just.

4. Quins elements són claus per tu en una sessió de pràctica psicomotriu?

Per exemple: ha d'haver-hi una introducció, un nucli i una tornada a la calma, ha d'haver-hi un control que ningú es faci mal, això és fonamental i que ningú es falti el respecte, els valors i les normes, ha d'haver-hi molt de moviment perquè clar, a mi m'ha passat que he fet sessions amb jocs que no hi havia tant moviment i després m'he adonat a l'autoavaluació que ha d'haver-hi més moviment perquè els nens ho esperen. De fet, el que els hi agrada més és quan els hi faig fer un circuit perquè pugen i baixen pels inflables, passen pel túnel perquè necessiten treure aquesta motricitat. Inclús hi ha nens que són més motrius i altres que es nota que no estan gens estimulats motriument, però amb uns i amb els altres igualment els hi fa falta. Per exemple, tinc una nena que al principi avui estava molt quieta que no feien res i es quedava parada i ara ja comencen a moure's, tenen més confiança. Inclús veig que el cos no és tant bebè. No serà només per les meves sessions perquè clar tot ajuda, l'escola, la maduració. Però veig que el moviment va madurant.

5. Si poguessis escollir cinc materials per dur a terme una classe de psicomotricitat, quins serien?

Els cercles són molt bonics perquè et donen per fer el joc de les cadires, per treballar els colors, agrupacions. També les pilotes, tot i que a vegades soc una mica prudent, perquè segons com pot haver-hi conflictes. La setmana passada vaig fer una sessió amb una pilota grossa i havies de dir el nom de l'altre, si no deies el nom eliminat al banc. Quan agafaven la pilota havien de dir *catch* així introdueixo l'anglès i si no ho deien també al banc. També els inflables que sempre són un comodí superbò, els agrada molt, els ninos per treballar el joc simbòlic i els blocs. Si hagués de dir més doncs les piques i les xanques.

6. Quins aspectes/ítems creus que influencien el desenvolupament integral d'un infant?

Som persones que tenim diferents aspectes i totes van juntes. Per exemple, l'afectiu és molt important. Si no hi ha un vincle emocional amb els infants és molt difícil que et facin cas, que et respectin, que vinguin a gust, que et tinguin confiança. El vincle és fonamental. També tot el que passa pel cos. O sigui l'aprenentatge que passa a través del cos i és vivencial l'aprenem molt més que una cosa teòrica. La típica classe magistral que es feia abans i que ara malauradament encara es fa. A infantil han de ser ordres molt curtes i explicacions molt curtes perquè si no es dispersen. Tot ha de ser molt vivencial, experimental, que passi a través del cos. Després també hi ha una part social, som sociables per naturalesa i si pot

haver-hi cooperació millor que competició. Tot i que de vegades una mica de competició també va bé i els agrada.

7. Creus que la pràctica psicomotriu pot ser una font d'aprenentatge?

La part del moviment és fonamental. S'aprèn molt pel que t'estava dient, tot el que es vivencial, experimental. A part és que és més feliç, perquè crees unes endorfines hormonalment quan estàs fet dopamina estàs creant una sèrie de ... l'altre dia vaig veure un vídeo a Instagram que deia que si saltem, aquell moment que estem desafiant la gravetat totes les hormones del cos descansen i llavors es produeix com un xoc a dintre del cos en que les cèl·lules canvien tota la dinàmica. Tot el que és saltar, grimpar, dansar, tot això és molt bo per l'aprenentatge, per la salut, per la felicitat.

8. Creus que la psicomotricitat pot ser un punt clau en el desenvolupament complet de l'infant?

Sí. De fet, antigament quan jo era petita encara feien dues tardes d'educació física i fèiem tota la tarda me'n recordo. Ara actualment es fa 45 minuts a la setmana amb nens petits. La veritat és que ha canviat molt la manera d'ensenyar, perquè abans estàvem asseguts tot el dia amb una cadira i era molt magistral i jo ara veig a infantil com treballen, potser a primària no es fa tant, tot el tema dels ambients els tallers, els racons, clar ja no estan asseguts amb una cadira com abans. Tot i així, també ha d'haver-hi un moment en què, cardiovascularment no només vagis caminant per la classe sinó que hi hagi un moment de grimpar, saltar, de moure's i saber jugar motriument.

9. Si poguessis escollir la quantitat de temps per fer pràctica psicomotriu durant la setmana, quin seria?

Si es pogués fes 45 minuts o 1 hora. Sé que és demanar massa. Però si es pogués fer 45 minuts al dia això estaria superbé. El dia que no et mous a mi em passa també, el dia que no vaig al gimnàs, doncs et comences a anquilosar.

10. Tens algun exemple d'un infant on hakis vist que la pràctica psicomotriu hagi influït positivament en el desenvolupament de l'infant?

Sí i tant. El Roger m'arriava a la classe, que inclús a la llar d'infants passava el mateix no és només d'aquest any, i es quedava clavats sobretot amb temes de dansa. Perquè clar, hem treballat la rua de carnestoltes. Clar ara venim d'haver ballat molt, vaig anar fent sessions d'expressió corporal, joc tradicional, joc d'exploració, però aquest nen es quedava clavat. Ara el nen comença a ballar, es mou, avui ha portat pilotes, a la relaxació s'ha estirat que abans es quedava dempeus. Per exemple: la Mickaela que feia I4 també m'ho feia es quedava molt rígida. Aquesta fins aquest any a I4 no s'ha tomat, però li ha costat molt. Un altre exemple

és l'Anna que abans estava més grassoneta i ara està més primeta. Suposo que venir a l'escola també l'ha ajudat a madurar la figura una mica. Però veig que ve més contenta . Avui estava creuada, encara hi ha dies que es creua. Però avui en marxar li he dit *give me five* i ella m'ha dit que no, però a vegades em xoca. Clar quan ens movem estem més feliços.

11. De l'1 al 10, quina importància té per tu la pràctica psicomotriu en educació infantil?

I l'àmbit matemàtic? I l'àmbit lingüístic? I l'àmbit artístic/experimentació?

Tots els àmbits són importants perquè una persona és polifacètica i tenim diferents aspectes. El que sí que veig és que a l'escola, ja de sempre ha estat molt enfocada amb l'àmbit acadèmic que serien les llengües i les matemàtiques que és el que es fa més. Tot el que es queda artístic, experimentació, plàstica, música, i tot el que sigui psicomotricitat i educació física, sempre són com les maries, sempre és per omplir i no se li dona la importància que té. Inclús les matemàtiques les pots fer saltant perquè treballes formes, colors, numeració. Clar quan ets més gran és més difícil, però pots fer mesures. I la llengua la treballem a totes les sessions, treballes la llengua a través del joc i també pots aprendre moltes coses.

Entrevista a la Iolanda, tutora d'I3A de l'escola Mare de Déu del Carme

1. Quins són els teus estudis? En l'actualitat, si és el cas, en quins cicles i cursos imparteixes classe?

Els meus estudis són els de Mestre d'Educació Infantil. He fet tant I3, I4 i I5 i ara porto almenys 7-8 anys a I3.

2. Què és per tu la psicomotricitat? I la pràctica psicomotriu?

Jo crec que la psicomotricitat és alguna cosa així més general, seria com una àrea de coneixement i la pràctica psicomotriu és com aquell exercici pràctic per treballar la psicomotricitat. Si jo penso en la paraula psicomotricitat per definir-la em costa, però si penso en les dues paraules que està formada: psicologia, psico, doncs la psicologia què és? Doncs penso que és una disciplina que estudia tota la ment des de 3 grans dimensions, penso jo: la dimensió cognitiva, la dimensió afectiva o emocional i la conductual. Llavors si aquesta psicologia l'ajuntem amb la motricitat doncs jo entenc que la psicomotricitat és treballar aquestes dimensions a través del moviment. És a dir, tot el que és la conducta, tota la part afectiva-social i tota la part cognitiva a través del moviment.

3. Consideres que és important la pràctica psicomotriu en el desenvolupament integral de l'infant?

Jo crec que és important no, importantíssim. Perquè més tard, m'he adonat que la psicomotricitat afavoreix a moltes dimensions que abans també hem comentat i al desenvolupament integral.

4. Creus que a l'escola se li dona importància a la psicomotricitat? Per què?

A la meva escola se li dona importància, però jo crec que se li hauria de donar més importància de la que se li dona. Per exemple: la psico la fan amb anglès i la intenten innovar, però jo crec que se'n fa poca de psicomotricitat.

5. Dedicaries més estona a la pràctica psicomotriu? Quant de temps?

Evidentment, perquè a la meva escola fan només tres quart d'hora setmanals i és massa poc. Jo veig que els alumnes l'esperen, sempre que porten el xandall estan supercontents. Se'n fa molt poca, jo faria dos sessions mínim a la setmana d'una hora no de tres quarts.

6. Quins beneficis creus que aporta la pràctica psicomotriu?

El primer gran benefici per l'infant que jo respiro i que jo ho veig amb els meus alumnes és el benestar a nivell d'emoció, estan molt contents. Ho he dit abans, esperen la psicomotricitat tant quan abans d'anar, sempre miren al calendari quan toca psico, tant en anar com quan tornen de psico. Crec que és bàsic que els nens estiguin tan contents amb aquesta activitat perquè puguin aprendre. Per això he dit abans que és un benefici integral.

7. Tens algun exemple on hagis vist que la pràctica psicomotriu ha estat positiu pel desenvolupament d'algun infant o d'una situació o grup classe?

D'un grup classe sí que he tingut a vegades. Doncs grups potser molt inquiets, molt moguts i alhora de la psicomotricitat, que a mi també m'ha tocat algun any fer psicomotricitat veia que era un bon moment per canalitzar tot això i després la conducta millorava i me'ls anava guanyant molt a l'hora de psico. Després també nens amb concret o nenes amb concret justament aquest any tinc dos casos. Tant d'un nen com una nena que sempre a l'hora de psico estaven una mica paralitzats. Un mes aviat tímid i l'altre una mica més aviat amb poca habilitat motriu. El tímid és un noi. Aquest nen a poc a poc a través del joc i de les sessions que s'han anat repetint al llarg d'aquest mig curs que portem s'ha anat obrint, ha anat canviant a través de la psico. Justament va ser a les sessions de psico que aquest nen s'ha anat obrint i després aquest nen dins l'aula jo vaig notar que volia participar més. Potser estava més a gust més content. L'altra nena amb poques habilitats motrius suposo que també que amb totes aquestes pràctiques que hem dit abans psicomotrius l'han beneficiat molt i ara puja i baixa les escales també amb molta soltesa. Nosaltres la veiem més autònoma també, i altres

aspectes autonomia, relació amb els altres nens i sobretot a nivell emocional. Crec que la psicomotricitat un dels grans beneficis que no he dit abans és la part d'emoció, benestar. I després també beneficis amb altres coneixements perquè quan tu fas psico és una cosa transversal, global, és una cosa que beneficia molt als nens i nenes.

8. Per tu quins són els aspectes claus que ajuden al desenvolupament integral de l'infant?

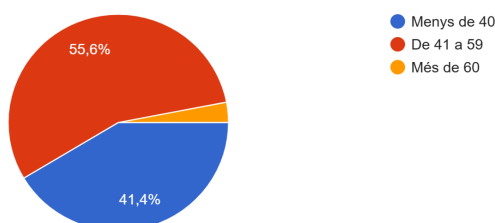
El que és clau per desenvolupament d'un nen és que estigui agust, que se senti valorat, que senti que el formador, l'adult, els pares, la família confien molt en ell, que esperen molt d'ell. Aleshores quan el nen o nena això ho capta és molt fàcil, és dona aquest aprenentatge. I què més? El joc és molt important, els altres nens. Una altra cosa clau pel desenvolupament de l'infant és que tens és que dins l'aula hi hagi nens amb Necessitats Educatives Especials. Això també acaba de completar molt aquest desenvolupament. La inclusió és molt important.

9. De l'1 al 10, quina importància té per tu la pràctica psicomotriu en educació infantil? I l'àmbit matemàtic? i l'àmbit lingüístic? I l'àmbit artístic/experimentació?

Un 10, un 10, un 10, i un 10. Jo crec a Infantil no fem assignatures, ara toca mates, ara toca art, ara toca experimentació, NO. Tot ho fem alhora. Estàs a psicomotricitat i alhora estàs fent matemàtiques, estàs relacionant-se superbé amb els companys, fas treball d'equip. Es dona tot alhora. Potser estàs creant una construcció i llavors estàs fent art. No ho podem separar, tot és molt important, no hi ha assignatures tot és molt transversal. I així també és molt significatiu i és la manera en què el nen i la nena aprenen. És tot molt global repeteixo.

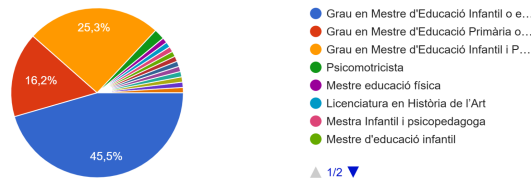
8.2 Resultats de les enquestes a docents de Catalunya que treballen en el segon cicle d'Educació Infantil

1. Quina edat tens?
99 respostes

Gràfic 1. Quina edat tens? Font: elaboració pròpia.

2. Quins estudis tens?
99 respostes

Gràfic 2: Quins estudis tens. Font: elaboració pròpia.

3. Què és per tu la psicomotricitat?

1. La resposta al moviment dels infants.
2. La ciència que estudia el moviment del nostre cos en els primers anys.
3. La psicomotricitat afavoreix el desenvolupament motriu de l'infant a través de la consciència corporal i la descoberta de l'expressió i moviments corporals.
4. És un moment perquè els infants s'expressin, amb ell mateix i els altres, mitjançant el cos, el moviment i el material. També ha de servir per satisfer les necessitats del moviment de l'infant.
5. La disciplina que treballa el desenvolupament psicomotriu de l'alumne.
6. És la pràctica de l'activitat física en educació infantil. Treballa també la coordinació i el reconeixement del propi cos.
7. Interacció de la part motriu amb la part psíquica del cervell i el sistema nerviós que facilita la interacció entre les emocions, el cos i el moviment amb el món que els envolta. Aquest procés facilita la construcció del coneixement i el desenvolupament integral del nen.
8. Activitat que ens fa prendre consciència d'un mateix.
9. Una part molt important del desenvolupament infantil.
10. Aprenre a agafar consciència corporal a través del joc.
11. Una àrea d'educació infantil enfocada a propiciar el desenvolupament motriu dels infants i tot el que s'hi relaciona: esquema corporal, autoimatge, expressió corporal, experimentació, etc.
12. El desenvolupament motriu d'un infant.
13. El moviment del cos coordinat. Equilibri entre cos i ment per tal de poder fer moviments segons el moment evolutiu de l'alumne.
14. Salut física, moviment, treball específic, coordinació, motricitat gruixuda pels infants...

15. Allò bàsic en el desenvolupament dels infants.
16. La capacitat de conèixer i fer servir les teves possibilitats del cos.
17. Desenvolupament motriu del cos i la ment.
18. És una eina metodològica que permet a l'infant desenvolupar-ne de manera global, interrelacionant i posant en moviment aspectes emocionals, afectius, cognitius i motrius.
19. Una activitat essencial per a treballar part del cos, ment...
20. Domini del propi cos, moviment, creixement personal, superació, diversió, conviure, compartir, jugar, aprendre.
21. És la interacció que s'estableix entre el coneixement, l'emoció el cos i la ment.
22. Moviment integral i coordinació de totes les parts del cos.
23. La psicomotricitat és l'acció del sistema nerviós central que crea una consciència en l'ésser humà sobre moviments que realitza a través dels patrons motors, com ara la velocitat, l'espai o el temps.
24. Per mi és una activitat integral que desenvolupa tots els aspectes primordials en una etapa primerenca.
25. L'aprenentatge i desenvolupament de les habilitats motores de l'infant.
26. Una part molt important pel desenvolupament de l'infant.
27. És una pràctica que facilita el coneixement i domini del propi cos mitjançant jocs ja siguin lliures o dirigits.
28. Molt important.
29. Un espai on els infants poder ser ells mateixos juntament amb els altres.
30. És una disciplina que estudia la relació entre el desenvolupament del cos i el moviment amb el desenvolupament cognitiu i emocional de l'infant.
31. Una part molt important en l'educació infantil, no només pel context d'esport sinó com a part d'autoconeixement.
32. Moviment, joc, coneixement del propi cos, gaudi, experimentació...
33. Per mi la psicomotricitat és una part fonamental del desenvolupament global de l'infant.
34. El coneixement del propi cos de manera integral.
35. És la base de tot. Tu hi dius a la presentació... Crec que influeix molt en el desenvolupament integral de l'infant.
36. Llibertat en el moviment, estimulants tant la part motriu com cognitiu.
37. El desenvolupament de destreses del control del propi cos.

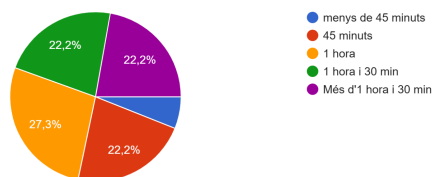
38. Un espai de joc i moviment lliure pensat i dissenyat perquè l'infant pugui viure una experiència sensorial i motriu plaent en un espai segur.
39. La descoberta d'un mateix.
40. La part del desenvolupament dels infants que permet experimentar a la vegada i de forma vivencial tant la part cognitiva com la part motriu.
41. És una disciplina molt important perquè promou el desenvolupament global dels infants, tant en l'aspecte mental com físic.
42. Que los niños aprendan a utilizar la motricidad fina y gruesa a través de movimientos clave para la vida.
43. Són les activitats per afavorir el desenvolupament motriu, cognitiu i social dels infants.
44. Un espai d'experimentació amb el cos.
45. És la connexió entre la ment i el moviment. Controla el cos, per moure'ns amb agilitat i per expressar-nos millor.
46. És una disciplina que es basa en el moviment com a part del desenvolupament integral de l'infant.
47. Per mi la psicomotricitat és el conjunt de totes aquelles activitats motrius que potencien el desenvolupament físic, mental i social dels infants.
48. Per mi la psicomotricitat és el conjunt de totes aquelles activitats motrius que potencien el desenvolupament físic, mental i social dels infants.
49. Reconeixement del propi cos, de l'espai, la velocitat. Desenvolupament global del nen.
50. Un treball de moviment a través de cos amb expressió corporal, joc, teatrets, dansa, racons, ritme, mímica...
51. Afavoreix el procés de maduració necessari pel desenvolupament i creixement dels infants.
52. Especialista en el desenvolupament psicomotor.
53. És una pràctica on el nen no només s'integra socialment amb els seus companys sinó que reforça el seu control postural, l'equilibri, la lateralitat i li permet el domini i la consciència del seu propi cos.
54. És una pràctica de la mobilitat de les diferents parts del cos enfocada als infants.
55. És l'activitat que permet desenvolupar les capacitats integrals durant el període infantil.
56. És el treball amb els infants sobre el cos i el moviment des de la seva percepció.
57. Treball del cos i la ment a EI.
58. Una assignatura semblant a l'educació física però que la fan a infantil.

59. Una oportunitat per als infants de descobrir i expressar-se a través del seu cos.
60. És una àrea de les més importants en l'Educació Infantil
61. El treball del moviment de les parts del cos amb l'objectiu d'aconseguir un millor desenvolupament integral de l'alumne.
62. És una activitat molt important i necessària.
63. Para mi no solo remite a la actividad física, sino que es aquella dimensión de la persona que al realizar una actividad implica movimiento, se activan los músculos, las emociones y la mente.
64. El moviment innat dels infants.
65. L'espontaneïtat del moviment i el joc lliure.
66. Una forma d'expressar-se amb els companys/es, amb els materials, amb l'espai...
67. Disciplina per desenvolupar habilitats motrius dels infants i connectar-los amb l'entorn proper.
68. És una metodologia pedagògica que treballa el cos i les emocions alhora.
69. Una part molt important de l'educació infantil que engloba molts aspectes a treballar.
70. La psicomotricitat són aquells moviments que poden fer els infants amb el seu cos que els permeten desenvolupar-se a nivell global i permeten relacionar-se amb més seguretat amb el seu entorn, en el procés maduratiu psicològic de l'infant.
71. Habilitat de l'ésser humà en realitzar moviments coordinants.
72. Una activitat on es facilita el moviment i la consciència corporal i que possibilita l'autoconeixement del propi cos i de les emocions.
73. El treball del cos i les seves possibilitats en relació a materials, reptes, amb un mateix i amb els altres.
74. La part més important del desenvolupament de l'infant.
75. Exercicis de moviment que ens permeten treballar la coordinació, l'expressió corporal i l'equilibri entre altres coses.
76. Coneixement dels límits i possibilitats del propi cos. Descoberta de material divers... El moviment del cos i la relaxació del cos.
77. És una disciplina que sirve y es muy útil de enseñar a los pequeños, ya que les ayuda a desarrollarse en la vida cotidiana.
78. Formacions.
79. Moviment, coordinació.
80. El moviment de l'ésser humà que s'activa amb el naixement.

81. És l'àmbit del desenvolupament motor que engloba aspectes com les habilitats motrius generals (coordinació, equilibri, la força, la lateralitat...), coordinació mà-ull i la pinça.
82. És una pràctica on es treballa el desenvolupament tant psico-motriu el qual facilita el desenvolupament global de l'infant.
83. Afavorir el desenvolupament motriu, cognitiu i social dels infants, plantejant-los, a cada sessió, diferents reptes motrius i activitats diverses (jocs, danses, expressió corporal...) amb material variat.
84. Desenvolupament emocional, físic i psicològic, autoconcepte i activació de les potencialitats.
85. Una excel·lent manera de treballar la motricitat dels infants.
86. És una àrea de coneixement que treballa el moviment i la seva coordinació.
87. La pràctica psicomotriu permet a l'infant l'expressió del nen/a a través del cos i possibilita el desenvolupament global (cos i ment) de l'infant.
88. El coneixement i treball del nostre cos.
89. És la connexió entre ment i cos, clau en el desenvolupament infantil.
90. Coneixement i control del propi cos.
91. L'infant mitjançant el seu sistema nerviós desenvolupa totes les parts del seu cos mitjançant jocs amb el moviment.
92. És una pràctica que ajuda al desenvolupament integral de l'infant.
93. Activitat motivadora i integral en el desenvolupament del nen/a.
94. Una activitat imprescindible a l'escola i que s'ha d'impartir per un docent especialitzat per la importància que té en el desenvolupament integral dels infants.
95. L'àrea on es treballa les possibilitats físiques del propi cos.
96. Una paraula que defineix la dualitat existent entre motricitat, moviment i activitat física (habitualment en infants) i la part psicològica i fins i tot terapèutica de l'infant. Més enllà del concepte, és la manera d'entendre l'educació física dels petits, que, en això, hi hauria grans debats sobre diversos aspectes.
97. Promoure l'aprenentatge a partir del coneixement i el domini del cos.
98. La psicomotricitat és la relació entre el cos i la ment. D'aquesta manera els infants s'expressen, descobreixen l'entorn i creixen emocionalment, cognitivament i socialment.
99. Són aquelles habilitats motrius que mostra el nen o nena amb la interacció física i social.

4. A la teva escola, un grup classe quant temps disposa a la setmana per fer psicom

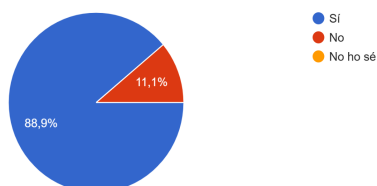
99 respostes

Gràfic 3: A la teva escola, un grup classe quant temps disposa a la setmana per fer psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.

5. A la teva escola hi ha sala de psicomotricitat?

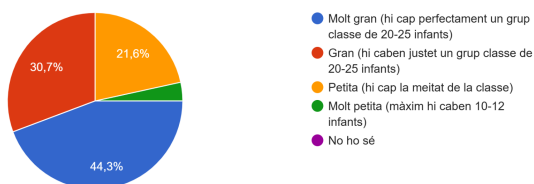
99 respostes

Gràfic 4: A la teva escola, hi ha sala de psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.

6. Com és la sala de psicomotricitat de la teva escola?

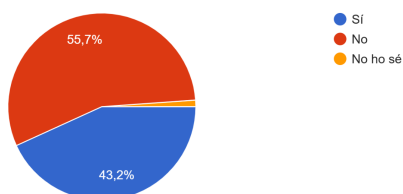
88 respostes

Gràfic 5: Com és la sala de psicomotricitat de la teva escola? Font: elaboració pròpia.

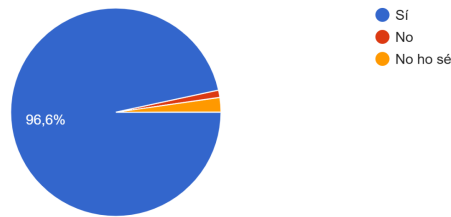
7. A la sala de psicomotricitat de l'escola disposa d'espallleres?

88 respostes

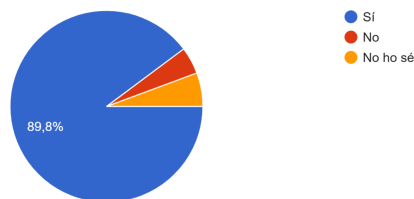
Gràfic 6 A la sala de psicomotricitat de l'escola disposa d'espallleres? Font: elaboració pròpia.

8. I de blocs d'escuma variats i de diferent tamany i color?
88 respostes

Gràfic 7: I de blocs d'escuma variats i de diferent tamany? Font: elaboració pròpia.

9. Disposes de més material a part dels blocs d'escuma/espatlleres?
88 respostes

Gràfic 8: Disposes de més material a part dels blocs d'escuma/espatlleres? Font: elaboració pròpia.

10. En cas que hakis marcat que sí especifica el material

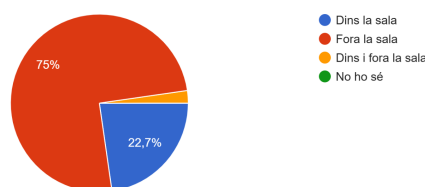
1. Estructures de fusta.
2. Rodillos, barras para colgar-se, palos y otras muchas más.
3. Matalassos, pilotes, teles penjades del sostre, materials diversos com aros, anelles, mocadors, bancs d'equilibris...
4. Cercles, pilotes, roba, material per fer construccions grans...
5. Escala d'escuma, cercols, matalassos, tobogan d'escuma, túnner de roba, peces d'escuma de colors...
6. Pilotes, aros
7. Aros, pilotes, maons, teles...
8. Cercles, cons, pilotes, xanques, peces d'equilibri...
9. Coixins, cordes, teles, caixes, taps, pilotes...
10. Llençols i teles, pilotes de diferents mides i tamanys, xurros d'escuma, aros...
11. Xanques, capsas, tubs cartró, fustes....
12. Aros, teles, pilotes, escloos, pedres amb formes, piques
13. Aros, pilotes, cordes, coixins, teles, columpi, material reciclar...
14. Cercols, cordes, parachute, raquetes, canastes, pilotes...

15. Robes, cercols, mòduls plàstic, piques, material construcció fusta, matalassos, elements gimnàstics (plinton,...), xanques, material d'experimentació i manipulació textures i pes...
16. Aros, cojines, cuerda, balones...
17. Cercles, xanques, pedres de riu, teles, matalassos de fomes diferents, pilotes de totes les maneres i mides, plats de malabars, bancs d'equilibri, etc.
18. Xanques, bancs, cercols, blocs de plàstic, cordes...
19. Hi ha poca cosa per l'alumnat d'infantil. Hi ha teles per grimpar, miralls, matalassos, construccions de fusta, cercols, teles, saquets...
20. Cercols, potes d'elefant, pilotes, ...
21. Teles, blocs de construccions, pilotes, balancins, cordes...
22. Triangle Pikler, aros, bancs...
23. Aros, cons, piques, balanci...
24. Cercles, xanques, bancs, fustes...
25. Cordes, cons, pilots, draps...
26. Cordes, cercles, cons...
27. Tenim matalassos, túnels de tela, pilotes de diferents mides, cordes, etc.
28. Blocs de fusta petits, coixins, pilotes petites, xanques, cons, aros, material reciclat (tubs wc, taps de suro...)
29. Pilotes, aros, colxonetes, bancs, teles, cordes, planxes pep.
30. Cercles, pilotes, matalàs.
31. Pilotes, piques, bancs de fusta, tela de colors, cons de diferents tipus, cercles...
32. Material dur com ara bancs i arcs per balancejar-se.
33. Blocs de construcció, xanques, pilotes, robes variades...
34. Cercles, cons, cordes, pilotes de totes mides, globus, xanques, peces sensorials.
35. Cercols, anelles, cordes.
36. Pelotas, arco de aprendizaje y colchonetas.
37. Cercles, paracaigudes, teles, bitlles, pilotes, ...
38. Pilotes, cercols, teles, rodes.
39. Cercles, d'aquests de sorra, raquetes i pilotes, pilotes, túnels, etc.
40. Blocs, ninos, xanques, pilotes...
41. Xanques, pilotes teles penjades del sostre, pedalos...

42. A part de la sala tenim gimnàs i, per tant, també tenim accés a bases d'equilibri, pilotes, piques, tot tipus de material de malabars, estructures d'equilibris, etc. Al gimnàs sí que hi ha espatlleres.
43. Pilotes de goma de mides diferents i cercles.
44. Pilotes, xanques.
45. Pilotes, blocs de plàstic, cercles, conos...
46. Cercles, teles de diferents colors i grandàries, pedres i barres d'equilibri, pilotes, pilotes grans, cordes, bilibos, semiesferes gegants, triangle i rampa pickler, saltador i matalàs gegant.
47. Xanques, cèrcols, mans i peus petits i grans. Dreta i esquerra, pilotes de diferents mides i tamanys.
48. Pilotes, cons piques, cercles...
49. Braqueació, pilotes, piques, zancos, conos...
50. Aros, pilotes de diferents mides, balanços, passarel·les...
51. Mocadors, teles, raquetes petites, pilotes, cercles, xanques...
52. Cordes, cèrcols, bancs, estructures i mobles pickler, túnels...
53. Mocadors, teles grans.
54. Aros, teles, coltxonetes.
55. 2 coltxonetes, 3 de petites, caixa de roba, caixa de peces fusta petites, caps de peces de plàstic molt grans, xanques, cercles, equilibris.
56. Diferents coltxonetes, pilotes, cercles, un domo, una escaleta de fusta, túnels de roba.
57. Taules corbes, cubs pels peus, rampes, pilotes, mocadors...
58. Obstáculos, aros, conos, pelotas...
59. Material Pikler
60. Diferents materials de construcció, equilibri amb fusta, matalassos, ...
61. Pilotes, cordes, peses, blocs de plàstic, material sensorial.
62. Aros, piques, pilotes, peluixos, bancs, construccions, teles,...
63. Pilotes, cèrcols,...
64. Pilotes, aros, cintes,...
65. Cèrcols, piques, totxos, cordes, gases, bancs suecs, pilotes, sacs, màrfeques...
66. Pilotes, conos, aros, ...
67. Pilotes, mocadors, aros, conos, bancs...
68. Pedres de riu, cèrcols, pilotes, matalassos
69. Blocs de plàstic i pilotes d'escuma, mocadors de colors...

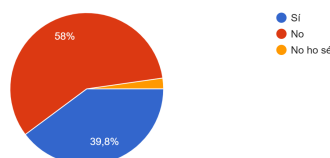
70. Robes, aros pilotes de diferents mides, material per treballar l'equilibri...
71. Cercles, pilotes, piques, salti-salti, cubets per pujar, cubets per girar asseguts, cordes.
72. Pilotes de diferents tampanyes, aros, cons...
73. Cons, cercles, bancs, estructures i mobles Pikler, tunels...
74. Cercles, pilotes, piques, salti-salti, cubets per pujar, cubilets per girar asseguts, cordes...
75. Cercles, teles de diferents colors i grandàries, pedres i barres d'equilibri, pilotes, pilotes grans, cordes, bilibos, semiesferes gegants, triangle i rampla pickler, saltador i matalàs gegant.
76. Pilotes, cercles, cordes, moduls, etc.
77. Pilotes, mocadors...

11. Hi ha un lavabo a dins la sala o està a fora?
88 respostes

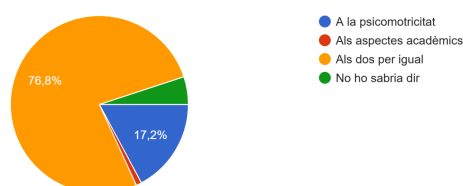
Gràfic 9: Hi ha lavabo a dins la sala o està a fora? Font: elaboració pròpia.

12. A la sala de psicomotricitat de la teva escola es guarden a dins els llitets d'I3?
88 respostes

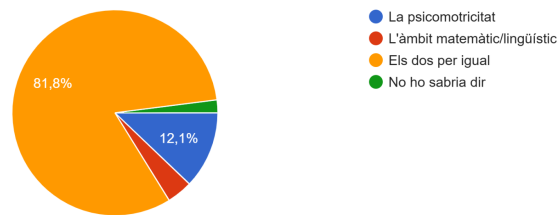
Gràfic 10: A la sala de psicomotricitat de la teva escola es guarden a dins els llitets d'I3? Font: elaboració pròpia.

13. Si tu fossis el director o la directora de la teva escola, a què li donaries més importància, a la psicomotricitat o als aspectes acadèmics?
99 respostes

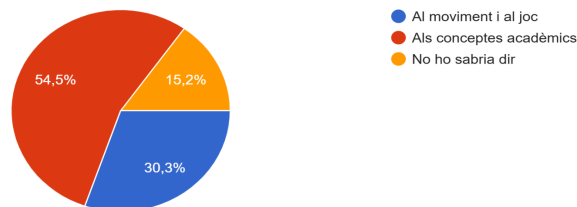
Gràfic 11: Si tu fossis el director o la directora de la teva escola, a què li donaries més importància, a la psicomotricitat o als aspectes acadèmics? Font: elaboració pròpia.

14. Per tu què és més important la psicomotricitat o l'àmbit matemàtic/lingüístic?
99 respostes

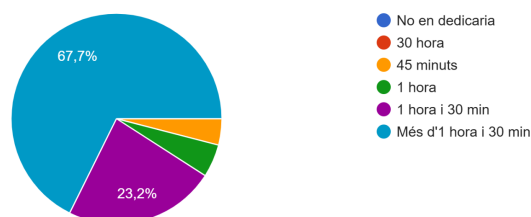
Gràfic 12: Per tu què és més important la psicomotricitat o l'àmbit matemàtic/lingüístic? Font: elaboració pròpia.

15. A la teva escola, a què se li dona més importància, al moviment i el joc o als conceptes acadèmics (grafisme, llegir, escriure, expressió oral, etc.) que s'han d'assolir en acabar el curs?
99 respostes

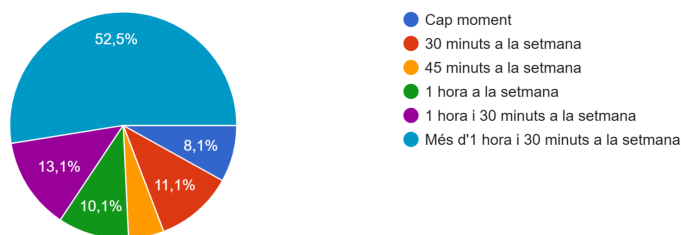
Gràfic 13. A la teva escola, a què se li dona més importància, al moviment i el joc o als conceptes acadèmics (grafisme, llegir, escriure, expressió oral, etc.) que s'han d'assolir en acabar el curs? Font: elaboració pròpia.

16. Si poguessis escollir la quantitat de temps per dedicar-li a la psicomotricitat durant la setmana quant seria?
99 respostes

Gràfic 14. Si poguessis escollir la quantitat de temps per dedicar-li a la psicomotricitat durant la setmana quant seria? Font: elaboració pròpia.

17. Tu com a tutor/a o mestre/a de reforç, en general quant temps dediques amb el teu grup classe al joc lliure i d'exploració (sigui interior o exterior...n hores que no siguin ni de pati ni de psicomotricitat)?
99 respostes

Gràfic 15. Tu com a tutor/a o mestre/a de reforç, en general quant temps dediques amb el teu grup classe al joc lliure i d'exploració (sigui interior o exterior) en hores que no sigui ni de pati ni de psicomotricitat? Font: elaboració pròpia.

18. Per tu quin sentit té el joc lliure? És a dir, què creus que aporta a l'infant?

1. És la manera en què els infants desenvolupen les seves , pensaments i habilitats.
2. Es un momento muy importante donde se juega, pero también se ven cosas que quizás en el aula no veríamos. Como la relaciones sociales, quien juega con quien, qué niños prefieren jugar y a qué juegos, si cogen motos o bicicletas....si se caen mucho...etc.
3. El joc lliure aporta aprenentatge, descoberta de l'entorn, relació amb als altres, resolució de conflictes, experimentació, hipotesis.
4. Ajuda a desenvolupar les seves relacions, a trobar els seus gustos i interessos, a aprendre patrons de conducta...
5. El seu desenvolupament psicomotriu espontani i natural, el qual en aquesta edat és important.
6. Aporta descobrir un nou món, deixar anar la creativitat...
7. El joc lliure ha d'estar premeditat amb el material i fins i tot la col·locació d'aquest.
8. Aporta a l'infant que pugui anar descobrint al seu ritme.
9. Expressió lliure.
10. Aporta confiança, llenguatge, aprenentatge, socialització, diversió...
11. Fomenta el joc simbòlic, socialització, creativitat, expressió oral
12. Tot és educatiu.
13. La descoberta de l'entorn, sentit d'experimentació amb el voltant més proper.
14. Aprenentatge, descobriment, possibilitat d'exploració...
15. Llibertat, experimentació, autoconeixement, confiança...
16. El joc lliure es la base per a l'aprenentatge de tota la resta d, àmbits educatius

creativitat, autonomia, autoestima, habilitats motirius, mentals...

17. Permet a l'infant créixer i desenvolupar-se com a persona, descobrir-se ell mateix i les seves possibilitats individuals i relacionals.

18. Important per al descobriment del seu entorn, les relacions socials, habilitats socials...

19. Aporta imaginació, saber estar, comprendre els altres, aprendre amb i a través dels altres, desenvolupa el llenguatge, ajuda a crear vincles.

20. El joc lliure permet a l'infant descobrir el seu entorn proper, interaccionar amb els companys segons preferències o gustos alhora que experimenten segons el seu ritme evolutiu.

21. Desenvolupament motriu i cognitiu.

22. El joc és la seva eina d'aprenentatge, mitjançant aquest descobreixen el món que els envolta.

23. Penso que el joc lliure amb material adequat, aporta tot el que necessita l'infant. És fa creador del seu aprenentatge d'una manera natural.

24. Desenvolupament de la creativitat, aspectes socials, entre d'altres.

25. El nen aprèn a autorregular-se, autogestionar-se, compartir, a ser més autònom, a decidir...

26. Li aporta experimentació, creació, expressió de les seves fortaleces, debilitats i pors, comunicació, sociabilització, fer volar la imaginació ...

27. Tot. El joc lliure és la base de tots els aprenentatges

28. Molt important.

29. És inherents a l'ésser humà.

30. Imaginació.

31. Creativitat, emoció, comunicació amb els altres.

32. Potenciar la imaginació, el joc entre iguals, desconexió de l'aula...

33. Afavoreix el desenvolupament motor, emocional i cognitiu dels infants a través del moviment i el joc. Ajuda a promoure un desenvolupament integral i harmoniós dels alumnes.

34. Considero que no és només entreteniment, és una eina d'aprenentatge global que afavoreix varies àrees del desenvolupament.

35. El joc lliure és fonamental pel desenvolupament integral i creixement dels nens i nenes. 36. És el mitjà pel qual adquireixen significativament qualsevol aprenentatge.

37. Depèn del joc, si és cooperatiu, lliure, de taula, l'infant crea, prova, socialitza, desenvolupa el llenguatge,....
38. El joc lliure és aprenentatge, es poden treballar matemàtiques, lecto, escriptura, relacions socials...
39. Imaginació, socialització, aprenentatges, estabilitat emocional, competències per ajustar el seu comportament a la vida, valors...
40. L'infant aprèn i es desenvolupa a través del joc lliure és el mitja d'aprenentatge imprescindible de l'etapa infantil.
41. Aprenen a compartir, a respectar les normes, la socialització, la comunicació, la imaginació...
42. Creativitat i formes de relacionar-se amb l'entorn.
43. Permet respectar els interessos i els ritmes dels infants i fomenta la presa de decisions, entre d'altres.
44. Aporta muchos aprendizajes, ya que es donde verdaderamente aprenden los alumnos explorando por su cuenta y descubriendo el mundo que les rodea.
45. És un moment d'interacció i aprenentatge molt important.
46. Aporta un espai per explorar a través del joc, i donar peu a la imaginació.
47. Aporta imaginació, treball en equip, coordinació, comunicació.
48. És un moment on l'infant té el poder de decidir a què, com i amb qui jugar sense la intervenció i la regulació de l'adult. És un espai on l'infant pot prendre decisions, fer ús de la creativitat, imaginar, solucionar conflictes, relacionar-se amb els seus iguals, provar, expressar-se amb el cos, etc.
49. Que els infants desenvolupin la seva creativitat, interaccionin entre ells i puguin satisfer les seves necessitats de moviment.
50. Ajuda a experimentar. Aporta confiança i seguretat.
51. Experimentació, descoberta del cos i el moviment, aprendre a seguir ritmes, dramatitzar, endevinar, expressar-nos, jugar, riatlles,...
52. Millora la seva autoestima, socialització vers els seus iguals, control i domini dels seu cos i de les seves accions...
53. Si es muy importante para su desarrollo general.
54. Fomentar el desenvolupament d'habilitats socials i emocionals.
55. Treballa l'aprenentatge amb iguals, a més de l'experimentació i la descoberta de l'entorn.

56. Espai d'autonomia, descoberta de l'entorn i de les pròpies possibilitats, desenvolupament del joc reglat i no reglat, etc.
57. La seva forma d'expressió i d'interpretació de la seva realitat, del seu context proper i per a nosaltres els adults una gran font d'informació.
58. Experimentació.
59. Cercar estratègies per ell mateix i ajuda a desenvolupar la ment i l'autonomia.
60. És la millor manera d'aprendre. El joc és una activitat innata per als infants, per tant aprenen de manera natural i espontània descobrint i investigant per simple curiositat.
61. Imaginació, decisió....
62. Millora el seu desenvolupament cognitiu, motriu i social.
63. És molt important, aprenen jugant, experimentant, fent, tocant, investigant, explorant, manipulant, amb el moviment, els nens i les nenes aprenen jugant.
64. El juego libre es la puerta al aprendizaje, puesto que permite explorar el entorno, conocer el mundo, hacer interconexiones, ser consciente de los límites, desarrollar la creatividad y la abstracción.
65. Es la base de tot.
66. Aporta aprenentatge i descobriment psicomotriu.
67. L'oportunitat de decidir, d'aprendre a relacionar-se, a gestionar les emocions, resoldre conflictes, moure's i relacionar-se en l'espai...
68. Relacions entre iguals, aprenentatges.
69. Millora la Seva comunicació i relació social, fomenta la imaginació i creativitat.
70. El considero essencial per al seu desenvolupament. Els hi aporta el saber interaccionar i relacionar-se amb la resta el foment de la seva creativitat i una font molt rica d'aprenentatge i moviment.
71. El joc lliure permet desenvolupar la identitat de l'infant, permet conèixer el seu entorn i és una oportunitat per la socialització amb els iguals que fa que l'infant trobi el seu espai dins del seu món.
72. Explorar l'espai, autonomia, creativitat. l'emoció...
73. Li aporta autoconeixement, possibilitat d'investigació i de relació.
74. És bàsic pel seu desenvolupament.
75. El joc lliure fa que puguin experimentar lliurement i després això els ajuda a poder fer hipòtesis del que passarà i en el nivell cognitiu, social, afectiu i motriu.
76. Li aporta autonomia, decisió, saber improvisar, imaginació...
77. Enriquiment de relacionar-se amb entorn.

78. Si, les aporta creativitat, imaginació, se relacionan més con los compañeros...
79. Vivenciar el seu cos, benestar emocional, autoestima...
80. Desenvolupament integral.
81. Permet la llibertat de moviment i, per tant, d'exploració de l'entorn.
82. El joc és la manera per excel·lència que té l'infant d'aprendre, ja que li dona l'oportunitat d'explorar, relacionar-se, manipular, de fer-se preguntes, d'equivocar-se, de plantejar-se hipòtesis i fer assaig-error; i tot això de forma lliure, de manera que permet que l'infant s'autoreguli i jugui segons els seus interessos.
83. Per mi en aquesta franja d'edat és fonamental ja que és un temps en un espai que facilita la creació, imaginació, les relacions socials...
84. En l'edat infantil és la base de l'aprenentatge.
85. Socialització i exploració de les capacitats de l'entorn, del grup i del propi infant.
86. Aprenentatge i diversió.
87. És un moment en què l'infant es relaxa i no deixa d'aprendre coses.
88. Li aporta molt. Li permet explorar, avançar en el coneixement del seu cos, dels altres, dels objectes...
89. Autoregulació, experimentació.
90. Té un paper molt important, ja que es desenvolupa la creativitat, l'autonomia, les relacions...
91. Creativitat, imaginació, socialització, resolució de conflictes...
92. És on desenvolupa totes les seves habilitats a través del joc. Manipula i expressa.
93. El joc lliure aporta tots els aprenentatges que necessita adquirir a l'educació infantil.
94. El factor d'escollir i gaudir lliurement és molt enriquidor per l'infant, tot remarcant la comunicació entre els nens i nenes.
95. Aprendre sense que ningú qüestionï el que fa, ni amb qui. Ajuda a autoregular-se tot seguint normes bàsiques de convivència. Facilita la creativitat i creixement personal tot posant en pràctica els coneixements i referents adquirits en altres activitats també necessàries.
96. Descoberta, coneixement del món i d'un mateix... en definitiva, explorar i entendre la vida real i l'entorn en el qual viu.
97. Es produeixen experiències i nous aprenentatges que fa l'infant amb la interacció amb l'entorn, els altres i un mateix.

98. El joc lliure permet a l'infant ser protagonista del seu propi aprenentatge. Quan no hi ha una estructura rígida o un adult que dirigeixi constantment, els infants poden decidir què volen fer, com, amb qui i durant quant de temps.

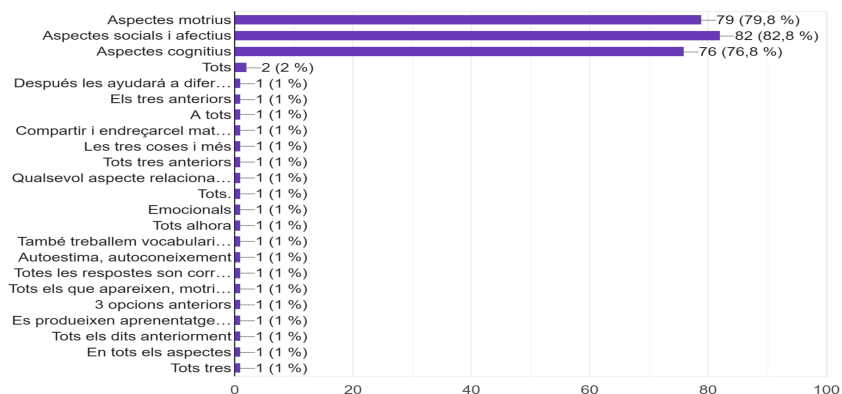
99. Fundamental.

19. Creus que quan els infants realitzen la sessió de psicomotricitat aprenen alguna cosa?
99 respostes

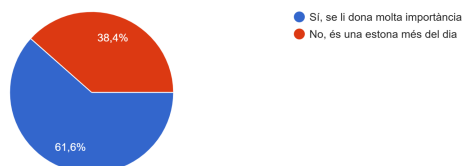
Gràfic 16. Creus que quan els infants realitzen la sessió de psicomotricitat aprenen alguna cosa? Font: elaboració pròpia.

20. Si a la resposta anterior has marcat que sí, què creus que aprenen?
99 respostes

Gràfic 17: Si a la resposta anterior has marcat que sí, què creus que aprenen? Font: elaboració pròpia.

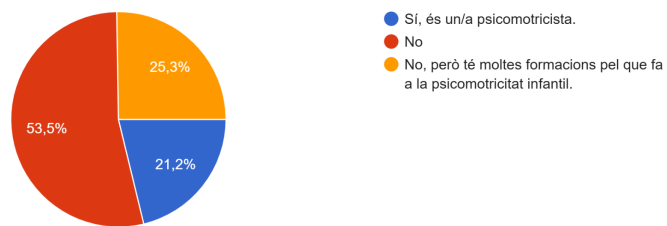
21. A la teva escola se li dona importància a la psicomotricitat? O és una estona més del dia?
99 respostes

Gràfic 18: A la teva escola se li dona importància a la psicomotricitat? O és una estona més del dia? Font: elaboració pròpia.

22. El o la docent que realitza la psicomotricitat a la teva escola és un/a psicomotricista?

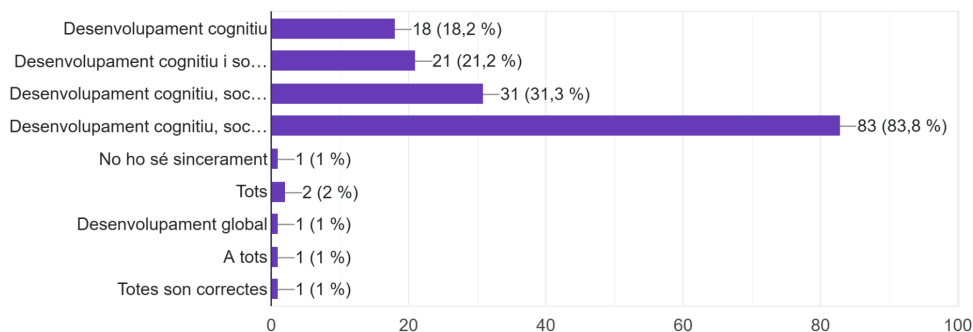
99 respostes

Gràfic 19: El o la docent que realitza psicomotricitat a la teva escola és un/a psicomotricista? Font: elaboració pròpia.

23. Quin impacte creus que té la psicomotricitat en el desenvolupament integral de l'infant?

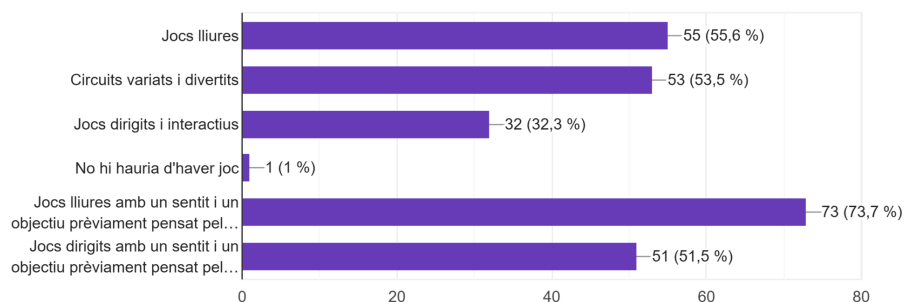
99 respostes

Gràfic 20: Quin impacte creus que té la psicomotricitat en el desenvolupament integral de l'infant? Font: elaboració pròpia.

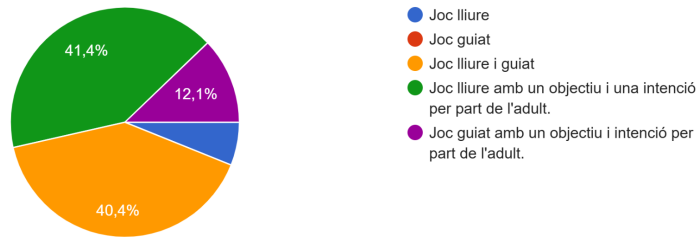
24. Quin tipus de joc creus que hauria de ser-hi present en una sessió de psicomotricitat infantil?

99 respostes

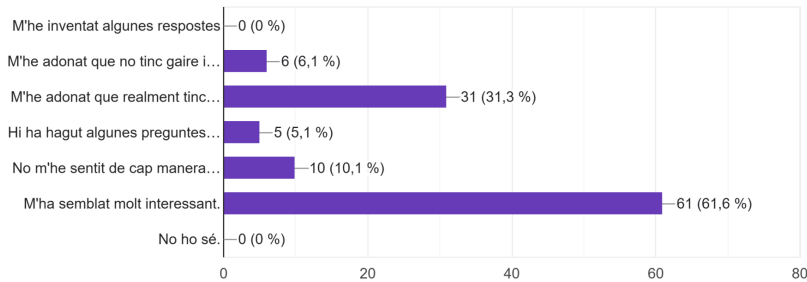
Gràfic 21. Quin tipus de joc creus que hauria de ser-hi present en una sessió de psicomotricitat infantil? Font: elaboració pròpia.

25. Si fossis tu el docent que preparés les sessions de psicomotricitat per a infants d'I3-I5 quin tipus de joc proposaries?
99 respostes

Gràfic 22: Si fossis tu el docent que preparés les sessions de psicomotricitat per a infants d'I3-I5 quin tipus de joc proposaries? Font: elaboració pròpia.

26. Després d'haver respost les preguntes com t'has sentit?
99 respostes

Gràfic 23: Després d'haver respost les preguntes com t'has sentit? Font: elaboració pròpia.

8.3 Resultats de l'observació feta en una sessió de "psicomotricitat" amb infants d'I3

Centre escolar: *Escola de la Dona del Carrer*
Grup-Classe: *DA*
Data i hora: *15:09 - 15:39*

Pauta d'observació
Nària Sella Berenguer

Ítem	Si	No	De vegades	Observacions
La sala presenta materials diversos.		X		
La sala està dividida per espais.		X		
La sala té força llum natural.	X			
Alguns de conèixer la sensació es recorden les sensacions.	X			
Es distinguen diferents moments de la sessió: (entrada, joc, relaxació i final de sessió).	X			
Els infants realitzen la sessió amb moltes, sense subides.		X		
S'utilitza la música en algun moment.	X			
Hi ha un moment de conversa durant la sessió.		X		

Imatge 1. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

Centre escolar: *Escola de la Dona del Carrer*
Grup-Classe: *DA*
Data i hora: *15:09 - 15:39*

Pauta d'observació
Nària Sella Berenguer

Ítem	1 (Gens)	2	3	4	5 (Molt)	Observacions
Està present el joc.		X				
Hi ha activitats guiades.				X		
Hi ha activitats lliures.		X				
Està present el joc simbòlic.	X					
Motivació i comoditat per part de l'infant.			X			
Motivació i comoditat per part de l'adult.		X				
Es genera els infants una sensació.			X			
Els infants es comuniquen amb l'adult.	X					
Els infants queden a recollir el material.		X				
L'adult anticipa el moment de recollir.			X			

Imatge 2. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

Punt d'observació Núria Solís Berroque					
El/la infant/a amb capacitat de resoldre els conflictes entre ells.					Valentia perquè prova
L'adult intervé quan hi ha conflictes.					
L'adult acompanya l'infant sense exigir.		X			
L'adult dona peu que l'infant prenca la iniciativa i l'exploració lliure.	X				
El/la infant/a expressa com s'han sentit durant la sessió.	X				
El clima de la sessió és positiu i de confiança.			X		

«petit porteur de la séance, il est très actif»
qui se marquent de la séance
après, ils ne sont pas fatigués, ils sont
qui se font bien une séance, par la suite, ils ne sont pas fatigués.

très discipliné

Imatge 3. Taula d'observació. Font: elaboració pròpia.

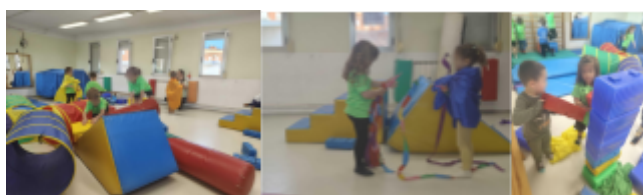
8.4 Imatges sobre la intervenció d'una sessió de psicomotricitat

Imatge 10. Infants amb posició d'equilibri. Font: elaboració pròpia.

Imatge 11. Infants interactuant amb el material. Font: elaboració pròpia.

Imatge 12. Infants Interaccionant entre ells. Font: elaboració pròpia.

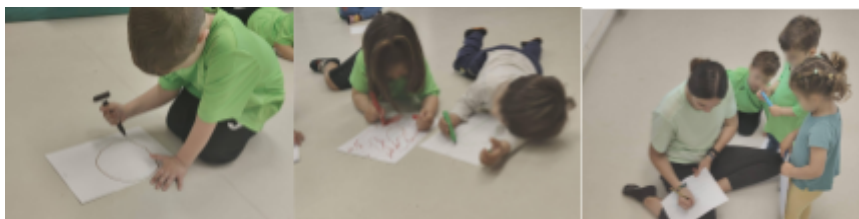
Imatge 13. Infants en la fase de tornada a la calma (relaxació). Font: elaboració pròpia.

Imatge 14. Infants recollint el material. Font: elaboració pròpia.

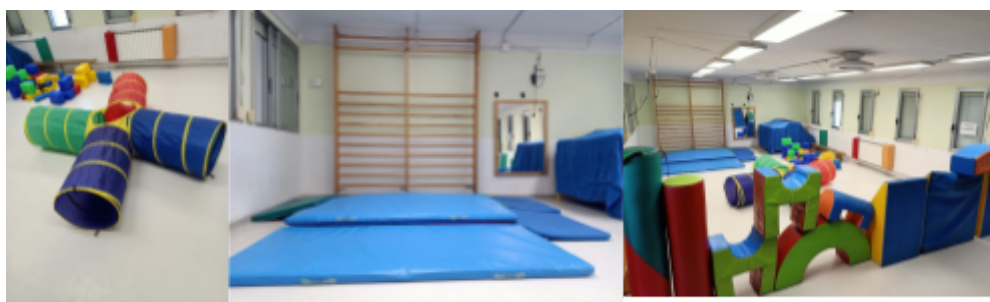
Imatge 15. Moment de conversa i de representació. Font: elaboració pròpia.

Imatge 16. Moment representació. Font: elaboració pròpia.

Imatge 17. Ritual de sortida i tornada a l'aula. Font: elaboració pròpia.

Imatge 18. Material i espai utilitzat. Font: elaboració pròpia.